

Redakcija, ekspedīcija un kantoris Rīgā, Citadelē, Muižas ielā Nr. 1.

Tālrūpi:

Galvenam redaktoram 23907. Redakcijas locekļiem un kantoriem 23861.

Redakcijas runas stundas: 16—18.

Manuskriptos atzīmējams autora vārds, adrese un honorāra lēmums. Neizlietotus rakstus redakcija uzglabā 3 mēnešus.

LATVIJAS KAREIVIS

Desmitais gada gājums.

Sludinājumu maksa:

Priekāpusē par viens. petit rindīgu	La 1.00
Tekstā par viens. petit rindīgu	" 1.—
Firmu un izpircu slud.	" 0.50
Pārējie	" 0.50
Kaŗa iestādēm	" 0.10
Kareivjiem un darba meklētājiem	" 0.0
+ 5% slud. nod.	

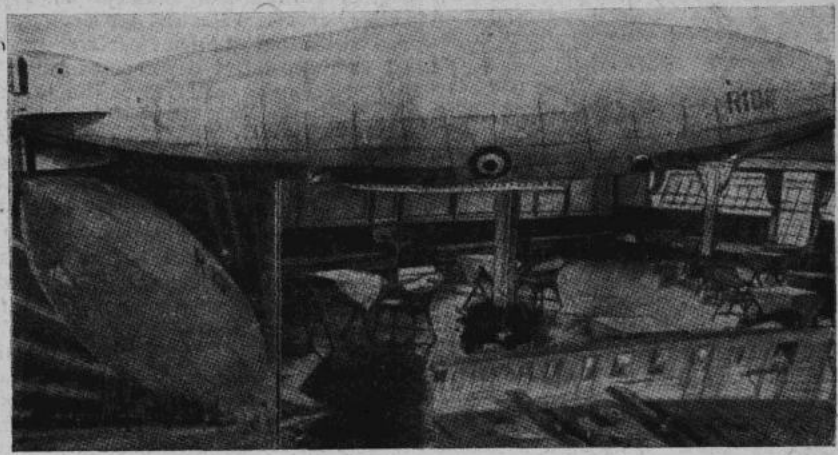
Abonēšanas maksa:

par 1 mēnesi ar piesūtīšanu	La 2.50
" 3 " " "	" 6.00
" 6 " " "	" 12.—
" 12 " " "	" 22.—

Kādā kārtībā pieņem obligatoriskā aktīvā kara dienestā brīvprātīgos.

Sasniedzot pilnus 17 mūža gadus, Latvijas pilsoņi var pieteikties brīvprātīgi obligatoriskā aktīvā kara dienestā. Brīvprātīgos pieņem kara dienestā apriņķa karaklausības komisija, ikgadus februāra mēnesī, t. ir reize ar pārējiem gadskartēji iesaujamiem pilsoņiem. Lai obligatoriskā kara dienestā varētu iestāties brīvprātīgi, tad tiem kuri to vēlas, jāiesniedz ne vēlāk kā līdz 15. janvārim rakstisks paziņojums vietējai apriņķa karaklausības komisijai, pieliekot klāt: 1) vecuma zīmi, 2) vietējas policijas apliecību, ka nav bijis un neatrodas zem tiesas vai izmeklēšanas, 3) vecāku vai aizbildņu atļauju un 4) skolas apliecību. Bez tam paziņojumā jāuzrāda arī nodarboša-

nās vai amats. No brīvprātīgi pieteikušajiem apriņķa karaklausības komisija pieņem obligatoriskā aktīvā kara dienestā tikai karā dienestam derīgos. Tie, kuŗi pēc savas veselības stāvokļa komisijā atzīti par karā dienestā nepieņemamiem, skaitas kā karaklausību neizpildījuši, un viņiem, sasniedzot 21 gad vecumu, jāierodas par jaunu izpildīt karaklausību līdzīgi pārējiem gadskartēji iesaujamiem pilsoņiem. Privileģijas nekādas brīvprātīgie nebauda, izņemot to, ka viņiem dod iespēju izpildīt karaklausību, nenogaidot iesaukšanas vecumu. Karaspēka daļās iedalāmo brīvprātīgo skaitu ikgadus nosaka kara ministrs. E. L.

Jaunais angļu gaisa kuģis „R 101“ (sk. rakstu vidus lapā). Augšā — gaiskuģa sānskats. Apakšā: pa kreisi — lidojumam sagatavotais gaiskuģis angarā; pa labi — gaiskuģa pasažeru zāles; apakšā — lidmašīnu piekabīnāšanas projekta zīmējums.

Igaunijas aizsargu korpusa manevros,

kas sākas vakar, piedalās Tallinas aizsargu pulks ar 1200 vīriem, un Harrijas pulks ar 750 vīriem. Manevri notiks Frīdrihshofas apkārtnē (starp Hapsalu un Tallinu). Kā agrāk, tā arī šoreiz aizsargu manevri notiks ciešā kontaktā ar igauņu armiju. Armijas vadība pa manevru laiku nodevusi aizsargu rīcībā vienu lielgabalbateriju, vairākus bruņotos automobiļus, kā arī dažas lidmašīnas. No Somijas sagaida ierodamies 35 Somijas aizsargu korpusa pārstāvus.

apmēram tūkstois strādnieku.

Kā izveidojušies Igaunijas sakari ar ārvalstīm.

Igaunijai patlaban ir arzemēs 109 konsularās pārstāvniecības, to starpā 12 ģenerālkonsulāti, 65 konsulāti, 34 vicekonsulāti un 7 konsularāģentūras. Šīs pārstāvniecības pa atsevišķām valstīm sadalās sekoši: Amerikas Savienotās Valstīs 5, Vidus- un Dienvidamerika 4, Vācija 12, Austrija 1, Beļģija 2, Ķīnā 2, Spānijā 3, Holandē 1, Anglijā (ieskaitot dominijas) 24, Itālijā 5, Grieķijā 2, Latvijā 2, Norvēģijā 6, Polijā 1, Francijā 9, Portugālē 1, Zviedrijā 6, Rumānijā 1, Somijā 1, Šveicē 1, Padomju Krievijā 1, Dānijā 7, Čehoslovākijā 2, Turcijā 1 un Ungarijā 1. Pēdējā gada konsularo pārstāvniecību skaits pavairojies par 15.

Revanša domas Ungarijā.

Par noskaņu, kāda valda Ungarijā starp citu dod liecību militāri svētki, kādus rīko kuŗā skaitā. Tā, šīs dienas bija saņulcējušies bij. 1. Honvēdu pulka karavīri, lai piedalītos Budapeštā noturotos gada svētkos. Saņulcējušos ar svētku uzrunu apsveica feldmaršals erhercogs Jozefs. Tas teica:

Esmu nācis, lai sveiktu kaujas vētras pārbaudītos pulka vēsturiskos karogus un mīļi sveicinātu manus drošsirdīgos kaujas biedrus. Es ticu, ka Dievs palīdzīgi stāvēs klāt šiem karogiem, lai mēs atkal tos varētu nosūtīt Ungarijai 1000 gadus reiz piederējušās robežvietās. — f.

Čangkaišeka-Fenga konflikts paasinas.

Reuters ziņo no Ķīnas, ka kara darbības uzsākšana starp Nankinas valdības un ģenerāļa Fengjusianga armijām liekoties neizbegama. Nankinas valdība esot izdevusi pavēli arestēt divus spējīgākos Fengjusianga ģenerāļus, kuŗus apvaino savvērestība pret valdību, bet tiem izdevies izbēgt. Ģen. Fengjusiangs jau esot uzsācis kara gājēnu pret valdību, ņemdams virzienu uz Hankovu.

virsnieka Arestoulova vadība. Ķīniešu kara iestādes šo bandu pabalstot.

Lielinieki nemierā ar lidotāja Kosta rīcību.

SSSR civilaviācijas padomes priekšdēļais Baranovs, saruna ar Tasā līdzstrādnieku izteicies, ka franču lidotājs Kosta, kuŗam bijusi izdota atļauja pārlidot SSSR teritoriju ceļā no Parizes uz Irkutsku tikai ar noteikumu, ka tas nedrīkst pārlidot rajonu, kuŗa nometināta Taļo Austrumu armija, esot visurjākā kartā šos noteikumus pārkāpis. Kosta neesot Irkutskā lidojumu pārtraucis, bet esot lidojis tālāk pār aizliegto apgabalu. Tālāk Kosta, pretīm visiem starptautiskiem noteikumiem, esot pārlidojis robežu un beidzot pārdevis savu lidmašīnu ķīniešiem tai bridī, kad attiecības starp SSSR un Ķīnu, ķīniešu un krievu baltgvardu bandu iebrukumu dēļ pad. teritorijā kļuvas ļoti saspīlētas. So notikumam vajadzēšot tuvak izmeklēt un pieprasīt no franču valdības starptautisko likumu ievērošanu.

Franču talldotāji Kosta un Bellonts piektdien pēcpusdienā ieradušies Harbinā, lai dotos tālāk uz Mukdenu. Lta.

Kā kritusi Kabula.

Habibullas štābs sagūsts. Nadir-Chans negrib būt par karali.

„Daily Mail“ publicē telegramu no Pešavaras, kas tur pienākusi ar speciālu kurjeru no Nadir-Chana štāba un sniedz plašu ziņojumu par Kabulas krišanu. Telegramā teikts, ka Šachvali (Nadir-Chana brāļa) karaspēkam ieejot Kabulā, nekāda cīņa vairs nav notikusi. Habibullas štābs tūlī saņēmts gūstā, bet pats viņš aizbēdzis, kā liekas, uz Džubulseraju. Kabulā izdota stingra pavēle, kas piedraud drakoniskus sodus par laupīšanām un sabotāžu. Šachvali pagaidām uzņēmis virspavēlniecību. Nadir-Chans izlaidis uzsaukumu, kuŗā paziņo, ka esot tagad iekarojis tikpat kā visu Afganistanu, un uzaicina ciltis izbeigt savstarpējas cīņas līdz jaunas valdības nodibināšanai. „Daily Mail“ korespondents piebilst, ka pašlaik Kabulā, cik zināms, valdot miers. Tur drīzumā ieradīšoties Nadir-Chans. Viņš ne-

domājot pats ieņemt Afganistanas troni.

Habibullas karaspēks vai nu izklīdis, vai pārgājis Nadir-Chana pusē. Un neesot domājams, ka Habibulla varētu cīņu turpināt.

Kas turpmāk valdīs Afganistanā?

Šis jautājums rašreizējos Afganistanas apstākļos grūti atrisināms. Jāņem vērā, ka valdnieka prestižs, sakarā ar ilgajām jūkam valstī, stipri cietis. Izgaisināti arī visi jauninājumi un sasniegumi armijā, valstī. Un ja Nadir-Chans ticis pie uzvaras, tad tikai tāpēc, ka viņa ciltis to sivi aizstāvējusī. Viņam arī būtu tāpēc visvieglāk nosēsties uz Afganistanas troņa. Bet vai uz ilgu laiku? — Kaut gan grūti ticēt, ka maz kultūrelajā Afganistanā varētu pastāvēt republika, iespējams tomēr, ka Nadir-Chans tīdu mēģinās noorganizēt; vismazais viņš nodomājis saaicināt tautas priekštāvjus, lai izprasītu viņu padomu. —o.

No Nankinas ziņo, ka valdība izlaidusi oficiālu paziņojumu, kuŗā teikts, ka sarkota soda ekspedīcija pret ģenerāli Fengjusiangu, kuŗa ģenerāļi esot izrādījušies neļoļali pret Nankinas valdību.

No Nankinas ziņo, ka prezidents Čangkaišeks izdevis pavēli apcietināt visus ģen. Fengjusianga piekritējus. Līdz ar to atcelts no amata Nankinas kara ministrs Lučunglins. Fengs no savas puses izlaidis manifestu, kuŗa krasi uzbrūk Čangkaišekam un Nankinas valdībai.

Arī Tase apstiprina ziņas par baltgvardu darbību.

Tass ziņo no Habarovskas, ka Fuglinas rajonā pad. teritorijā darbojoties krievu baltgvardu banda, kadreizejā Semjonova

Vakar Rīgu atstāja Polijas sūtniecības sekretars grafs M. Lubenskis,

lai dotos uz Varšavu un ieņemtu Polijas ārlietu ministrijas Baltijas valstu nodaļas referenta posteni. Par Polijas sūtniecības sekretāru M. Lubenskis sabija no 1926. g. 6. oktobra. Ar savu atsaucīgo dabu un pretīmnākšanu L. trīs gadu laikā paspējis nodibināt draudzīgas attiecības kā ar presi, tā ar politikām un sabiedriskām aprindām, parārdidams sevišķi lielu pretīmnākšanu mūsu žurnalistiem, kuŗi intresējošo informāciju no L. kā sūtniecības sekretāra varēja iegūt bez liekām formalitātēm. Tapat M. Lubenskim lieli nopelni Latvijas popularizēšanā Polijā, kā arī mūsu žurnalistu braucienos uz Poliju.

„Rīgu“ — saka M. Lubenskis, — „atstāju ar vislabākām atmiņām. Pa šiem trim gadiem esmu pie Jūsu galvas pilsētas tā pieradis, ka atstāju to ar zināmu nožēlu. Nevaru vēl pieradināties pie domām, ka jau tuvākās dienās ap mani būs svešas vēl nepierastas seas, un ierastā dienesta un dzīves kārtība pārveidosies.“ Aizbraucot tomēr gribu vēl atzīmēt Jūsu valdības un sabiedrisko aprindu lielo pretīmnākšanu, kādu sastāpu Rīgā. Ceru, ka arī darbojoties Varšavā vienu otru reizi izdosies man apciemot Rīgu, kā arī mani Varšavā apciemos paziņas no Rīgas. Beidzot gribu piebilst, ka uzsāko abu valstu tuvināšanās darbu turpināšu arī Varšavā.“

Vakar vakarā no M. Lubenska atva-dijas Latviešu-poļu tuvināšanās biedrības valdes, arikojot viņam pie O. Švarca vakariņas. —ers.

Sarunas par Lietuvas—Latvijas tirdzniecības līguma

noslēgšanu turpinājas. Paredzams, ka līgumu paraksta jau šīs mēnesī. Šonedēļ iesāktas sarunas arī ar Estiju, kuŗas sūtnis Kauņa iesniedzis Lietuvas valdībai gatavu tirdzniecības līguma projektu.

Tr. Eiropas vilcienu saskaņošanas konference Varšavā.

Nākošās nedēļas beigās izbrauks uz Eiropas starptautisko vilcienu saskaņošanas konferenci, kuŗu noturēs no 21.—26. oktobrim Varšavā, mūsu dzelzceļu pārstāvji. Šinī konferencē ņēms šogad pirmo reizi dalību arī Japānas un Ķīnas dzelzceļu pārstāvji. U.

Kā attistās starptautiskā gaisa satiksme.

1926. g. starptautiskā gaisa satiksmē dienā caurmērā nolīdofit 40,832 km. un 1927. g. 54,171 km. 1926. gadā pavisam nolīdofit 6,649,000 km., pārvadāti 57,296 pasažieri un 956.8 tonnas preču; 1927. g. nolīdofit 9,849,000 km., pārvadāti 104,490 pasažieri un 1967,7 t. preču.

Starptautiskā gaisa satiksmes sabiedrībā apvienoto līniju skaits: 1926. g. — 30 līnijas, kopgaruma 20,000 km.; 1927. g. — 64 līnijas, ar 26,500 km. un 1928. g. — 90 līnijas ar 31,500 km. Tr.

Jaunais angļu gaiskuģis „R101“ vakar pirmo reizi izvēts no angara un piestiprināts pie masta. Milzeni ļoti viegli izvilka ap 400 vīru 3 minūšu laikā. Gaiskuģis paliks pie piestātnes masta 2 dienas, pēc kam dosies pirmā izmēģināšanas lidojumā. Lta.

Oficiālā daļa.

Valsts Prezidenta pavēle armijai un flotel

1929. g. 11. oktobrī. Nr. 468.

§ 1.

Pārvieloju dienesta labā:

1. Liepājas kājnieku pulka leitnantu Alfonso Kikutu uz Kara skolu un

Galvenās intendantūras pārvaldes kara ierēdni Mārtiņu Reinholdu Graudiņu uz Intendantūras galveno mantu noliktavu.

§ 2.

Atstāju kara dienestā maksimālo vecumu sasniegušo 4. Valmieras kājnieku pulka ieroču pārzini virsleitnantu Robertu Blau'u līdz 1930. gada 1. decembrim.

Valsts prezidents G. Zemgals. Kara ministrs A. Ozols.

Armijas vecāko priekšnieku apspriede

pie kara ministra notiks rīt. Kā zināms, šādas apspriedes notiek regulāri, iztirzājot kārtējos, armijas dzīvē izvirzījušos jautājumus.

Kā realizējas tekošā gada budžets.

Finansu ministrija paskaidro, ka līdz 1. okt. tekošā gada ieņēmumu budžets uzrāda 14 milj. ls lielu pārsniegumu par izdevumiem. Ar uzviju ieņēmumus devusi maita un akcizes. Tr.

Latvijā 230.509 saimniecības.

Šigada lauksaimniecības skaitīšana rāda, ka Latvijā pavisam ir 230.509 saimniecības, pret 193.741 saimn. 1923. g. No minētām saimniecībām 226.024 atrodas uz laukiem un 4483 pilsētās. Reģistrētas 223.589 saimniecības lielakas par vienu hektaru un 42.177 saimn. zem viena hektara. Pavisam reģistrētas 74.848 jaun-saimniecības, pret 35.994 saimn. 1923. gada. Tr.

Rīgas Brāļu kapu pieminekļa

„Latvija — māte svēti kritušos dēlus“ atklāšana notiks šodien plkst. 16. Pieminekli iesvētīs bīskaps K. Irbe un atklās valsts prezidents. Paredzama arī kara ministra un armijas komandiera ierašanās. Runas un vaināgu nolikšana nav paredzēta.

Ceķu viesu godināšana.

Ārlietu ministrs A. Balodis vakar sarīkoja brokastis par godu ceķu viesiem. R.

Igaunijas zemkopības ministrs A. Kerems

14. oktobrī ierodas Rīgā, nododot pretvīzīti mūsu zemkopības ministrim — Alberingam. Ministrs Rīgā uzturēsies 3—4 dienas.

Latvija piedalīsies Antverpenes izstādē.

Ministru kabinets atvēlējis 130.000 ls Latvijas eksponātu sagatavošanai lauksaimniecības, mežkopības un kuģniecības izstādei Antverpenē — 1930. gada jūlijā. Tr.

Karavīru dzīve.

Pulku vadības maiņa.

Līdzšinējam 8. Daugavpils k pulka komandierim pulkv. Vitolam Čēsis bija sarakstots atvaidināšanās vakars.

Pēc tam, ka minētā pulka vadību bija pārņēmis jaunievēlētais komandieris pulkvedis Olekss, pulkvedis Vitols izbrauca uz jauno dienesta vietu, lai stātos 9. Rēzeknes k. pulka priekšgalā.

Kurzemes artilērijas pulka 10 gadu pastāvēšanas svētki Liepājā.

Svētku gadījumā notika vairākas dienas plašas sacīkstes pulka virsnieku, instruktoru un kareivju starpā. Sacīkstes ievadīja virsdiēna instruktoru sacensības šaušanā. Nak. diena pulka virsniekiem, instruktoriem un kareivjiem bija šaušanas un jāšanas sacīkstes. Otro svētku dienu noslēdza kopējs tējas vakars pulka virsnieku saimei ar piedertiem un ielūgtiem viesiem virsnieku klubā. Nakošā diena pulka karavīri noklausījās kapt. Mežciema lekciju par pulka nopelniem bagātām cīņu gaitām un vēlāko izveidošanas darbu. Nakošā dienā pēc pusdienas notika pulka kareivju sporta un jāšanas maksas sacīkstes un priekšnesumi. Pēc tam pulka virsnieku saime kopā ar bijušiem pulka virsniekiem pulcejas pie kopeja gada virsnieku klubā un pārrunās atcerējas agrāk kopā pavadītās dienas.

Svinību dienu ievadīja ar dievkalpojumu Kara ostas katedrālē, kurā izpildīja garnizona mācītājs V. Sanders. Mācītāja dzīji izjustos vārdus noklausījās pulka karavīri, viesi un bijušie pulka virsnieki. Dievkalpojumam sekoja apsveikšanas runas jubilejā. Tad nodziedāja valsts himnu, sumināja valsts galvu, Saicimu un augstākos priekšniekus.

Generāļa Baloža laukumā pulkst. 12 notika pulka parāde, kurā pieņēma Kurzemes divīzijas k-ra vietnieks. Labi uzturētie zirgi garā kolona braši norīkoja jūgti džigabalos. Pirms parades karavīrus apbalvoja ar Triju zvaigžņu ordeņiem. Sacīkšu uzvarētājiem pulks izsniedza 37 vērtīgas balvas. Pulkst. 13 pulks kopēji ar viesiem pulcejas virsnieku klubā pie klātie galdiem, kur priekšstāvēji no citām Liepājas garnizona daļām savas runas sveica Kurzemes artilēristu viņu svinībās. Kurzemes divīzijas pārvaldes virsnieki pulkam dāvāja mīlu piemīni — latvju maksimāla gleznu. 2. Ventspils kājnieku pulka virsnieki pasniedza skaistus kristāla traukus. 3. Jelgavas kājnieku pulka virsnieki dāvāja maksimāli izstrādātu lielu sudraba kausu. Pulka karavīru vārdā pulka komandieris pulkvedis Konrads pateicās visiem par laimes un sekmju velējumiem pulkam, kā arī par virsnieku saimei pasniegtām skaistām dāvanām. Vakara virsnieku kluba zālē notika izrikojums ar priekšnesumiem un karavīru balli.

Atminēdamies bijušo pulka komandieri pulkvedi Skujenieku, pulka parstāvi nolika vaipagu uz viņa atdusas vietu Brāļu kapos Rīgā.

L. Kampe.

Dzimentene.

Daugavpils. Dziedāšanas biedrība. Vairāk kā divus gadus atpakaļ Daugavpilī nodibinājis dziedāšanas b-ba, kura sprauda sev par mērķi izkopt latvisko dziesmu garu vietējā latviešu sabiedrībā un skandināt mūsu tautas dziesmas nevien D-pilī, bet arī viņas apkārtnē. Bet tagad, nezina aiz kādiem iemesliem, radies konflikts

Napoleona traģēdiju sekmējusi tā nepietiekošā izglītība?

Līdz šim bija maz pazīstama Hēnrija Stendala studija par Napoleonu. Stendals, kā dedzīgs Napoleona cienītājs bija apbraucājis Itālijas kauju vietas, kurās bija minušas N. kājas. Tas bija iztaujājis Napoleona karavīrus, vietējos iedzīvotājus. Tas bija par N. informējis arī no pariziešiem. Pēc visa tā Stendals šādi raksturoja Napoleona dzīves gaitas:

Līdz 22 g. Napoleonam būs daudz trūcis no tā, ko Parīzē tura par jaunu, laipnu čīlveku. Viņa pirmie panākumi Parīzē nez vai būtu izrādījušies tik ātri, ja tas laimīgā kārtā nebūtu sastapis Kolombje kundzi. Napoleons bija daudz lasījis, kaut gan ne visu paturējis prātā, ka viņš atzinās. Viņa domas bija dzīvas, sparīgas, valoda — enerģiska. Loģika asa, parliecinoša.

Daudziem vīriem tāpēc bija nepatīkami debatēt ar viņu, jo bija grūti cīnīties ar tā loģiku. Bonaparts, turpretim, apzinoties šo savu parakumu, visur labprāt ierosināja debātes. Tomēr taisni tāpēc daži viņu noturēja par neapvaldītu plāpu.

Stendalam reiz kāds vecāks virsnieks pateicis: es ārkārtīgi brīnījos, kad uzzināju par Bonaparta kaujas panākumiem. Sākumā domāju, ka tas būs kāds cits ģenerālis Bonaparts, varbūt pat Napoleona brālis. Manā atmiņā tas bija palicis kā nelabojams plāpa, kas aizvien dižojas visu re-

Troickas pulka atcerei.

15. oktobrī paiet 11 gadi, kopš talumā uzsāka savas gaitas tā devētais Troickas pulks.

Pirms 10 gadiem 15. oktobrī st. Kača troickieši svinēja savus pirmos gada svētkus. Šī diena visiem paliks mužam atmiņā. Bija skaista rudens diena; vientības pulcejas parades laukumā — zālīnā meža klajumā, netālu no stacijas. Izņemot stacijas ēku un 2—3 mājiņas, tuvumā 20 km. apkārtnē nav nevienas apdzīvotas vietas; visapkārt mūža meži. Kaut gan mums svētki, tomēr visiem sirdis drūmas noskaņas: saņemtas neskaistas ziņas par Bermonta bandu uzbrukumu Rīgai. Ierodas komandieris majors Dardžans, organizāciju pārstāvju pavadīts, apsveic karavīrus un sirsnīgos vārdos acina būt stipriem, pārvārtēt grūtības, lai varētu palīdzēt dzimtenei nebealtās dienās. Nacionālās pad. vārdā b-nu apsveic Gruzits-Sīraks un, starp citu, piemin, ka pār mūsu dzimteni no jauna savelkas tumsī makoņi; tevija briesmas, būsīm mēs stipri šeit svešumā. Pār meža klajumu svinīgi plast mūsu tautas lūgšanas skaņas. Dziesma beidzas, — svinīgs klusuma brīdis; tik simtgadējo koku biežokņi nes saraustītas varenās himnas atskaņas... Nebij neviena, kam acis nepamirdzētu asaras... Pēc parades marša karavīri dodas vagonos, kuri skaisti greznoti zaļumiem, karodziņiem, dažādiem uzrakstiem, pat simboliskiem tēlojumiem, — un vel ilgi kavejas pārrunas par dzimteni, klausīdamies skaistos orķestra priekšnesumos komp. Jaņa Medņa vadībā...

Pēc neilga laika bataljonam uzdeva lielā dzelzceļa teritorijas apsargāšanu. Iesākās Kolčaka armijas galīgs sabrukums; līdz ar to arī čeki un latvieši virzījās uz austrumiem, ar kaujam aizturēdami uzmanīgus sarkano pulkus. 9. janvārī 1920. g. kauja pie st. Kļukvennāja b-nam nācas pamest dažus ešelonus sarkano rokās, loģomotivu trūkuma dēļ. Seit arī jaatzīmē kauna pilnais notikums, kad vesels vads karavīru, leitnanta Maršalka iespaidoti, viņa vadībā pārgāja pie lielniekiem. 28. janvārī pie Ūkkas stacijas un sevišķi 29. janv. pie Nīžņe-Ūģinskas stāvas kaujas ar sarkaniem, b-nu cieta ievērojamus zaudējumus. Ar nesalauzamu enerģiju b-na vadībai tomēr izdevās pārvārtēt visus šķēršļus un vest latvju karavīrus cauri visiem pārbaudījumiem, kaut gan b-nu pastāvīgi apdraudēja ja ne sarkanie ienaidnieki, tad „baltie drau-

starp pagaidu diriģentu un dziedātājiem, jo pēdējie uz mēģinājumiem vairs neierodas. Vai tiešām, varbūt, dēļ mazam nesaskaņām būs jāpūt dziedāšanas b-bai, kuras koncerti vienmēr bija rūpīgi sagatavoti un kā tādi guva plašāku sabiedrībā nedalītu piekrišanu.

Cerēsim, ka konflikts dziedātāju un diriģentu starpā drīz tiks likvidēts. V—ers.

Pašnāvnieks Jelgavas stacijā. Jelgavas stacijā vecākā ceļa meistara Palepa dzīvoklī pašnāvības nolūkā iešāvis sev krūtīs Jelgavas stacijas svērajs 24 g. vecais N. Pape. Pašnāvības iemesls bijis viņa sievas ilgstoša slimība. Pape nogādāts slimnīcā un viņa dzīvībai briesmas nedraud.

Suns kož stīlboš. Liepājas pilsētas kalpotāju klubā, Rožu laukumā № 1, kāds Staņislavs Saburass un Karlis Kleins pasūtījuši vakariņas, bet kad vajadzējis maksāt, abi mēģinājuši nepamanīti aizbēgt. Bufetes turētājs Saburass tūlī aizturējis, bet Kleina izdevies pa logu izbēgt pagalmā, tomēr arī tam nelaimējās. Saimnieka suns

gi“ (piem. „slavenais“ Semjonovs). Arī ģen. Žanens savā pavēlē atzīmēja varonīgas b-na gaitas un majora Dardžana lielos nopelnus. 20. jūnijā b-nis izbrauc no Vladivostokas uz Japanu, bet 24. jūnijā no Curugas ostas ar tvaikoni „Voroņež“ dodas uz dzimteni. 3. oktobrī sibiriešus jasmīgi sagaida Liepāja. 4. oktobrī b-nis iebruc Rīgā, kur to sagaida Satv. Sap. prez. J. Čakste, arm. virspav. ģen. Balodis u. c. Pēc nelielas atpūtas b-nu pārformēja par pulku zem nosaukuma „Latvijas strēlnieku pulks“; tam uzdeva Latvijas-Krievijas robežas apsardzību. 1922. g. 1. aprīlī līdz ar citām robežsargu daļām izformēja arī Latv. str. pulku un, ka 3. bataljonu, iedalīja 10. Aizputes kājnieku pulka sastāvā. Sakarā ar to Aizputes pulka 3. bataljons ar zināmu tiesību uzskata sevi par Troickas pulka pēcteci un tradīciju nesēju un ik gadus 15. oktobrī svin savus gada svētkus, pieminot tos savus priekšgājējus, kuri, neskatoties uz briesmām un grūtībām cauri Sibīrijas stepēm, tundram un mežiem lauzās uz Latviju, tālu pauzdami latvju karavīru varonību, ar vienīgu karstu vēlēšanos: at-rāk nokļūt dzimtenē, stāties mūsu varonīgās armijas rindās un ziedot sevi cīņai pret naidniekiem.

Mēs nacām par velu... Jau Latvija kara troksnis bija rimis, mūsu atbrīvotāji, nolīkuši zobenus, ķērās pie arka. Tomēr, ne savas vainas dēļ mēs nacām par velu; vēl nenoskaidroti augstākās starptautiskās politikas motīvi spieda sabiedrotos kavēt mūsu gaitas. Nebija mūsu spēkos grozīt apstākļus mums par labu.

Tomēr mēs esam lepi un savu bijušo pulku, uz savām gaitām. Brīnišķīga sirsniņa, vienprātība, draudzība deva dziļas iekšējās saites mūsu dzīvei un darbam, enerģija, darba mīlestība un nesatricināma drošība pašķira sekmēm vainagotu ceļu katram mūsu pasakumam, bet mūsu mērķis, mūsu vadošā zvaigzne bija — mūsu mīļā dzimtene, brīva Latvija. Lai vēsture spriež tiesu par mums un mūsu darbiem, bet mēs, vecie troickieši, atcerēsimies savas gaitas un klusībā pieminēsim tos savus cīņas biedrus, kurū neoptās kapu kopaņas Sibīrijas mežos un klajumos stasta drūmu teiku par teviņas mīlestību, varonīgām gaitām, skaistiem sapņiem un — izīrūšām cerībām.

Virsl. Mārtinsons.

iekļupa bēglim stīlboš un nelaidās vajā, kamēr ieradās policija.

Zaģļi stacijas bufetē. Piekdienas naktī zaģļi ielavījušies Valmieras stacijas bufetē, uzlauzuši bufetes nomnieces Paulines Kolms pagrabu un nozagūši dažādus produktus.

Virca noslīcis bērnis. Gaiķu pag. Namviru maju pagalmā iekritis vircas bērns un noslīcis bez uzraudzības atstātais 2 ar pus g. v. Alberts Andersons.

DZIMTENES KRONIKA.

Apzagts apavu veikals. Naktī uz 11. okt. Liepājā, Lielā ielā 5, nezināms ļaundaris pārāzējis sētas pusē Samuela Gotšalka apavu veikala loga dzelzs stieni, izurbis slēģim caurumu un caur logu ielidīs veikalā, no kura izzadzīs 40 pāru kurpju. — Degzināšana. Asunas pag. Meļavas ciemā Konstanccel Locs nodedzināta dzīvotājā ēka, līdz ar plebīvi. Sadegusi arī labība un saimniecības inventārs. — Zādzība. Jasmuižas pag. Kalnadrīvas mājās nezināmi ļaundari, izplēšot Kazimira Plotoviča kletī jūmtu, izzagūši 5 māla podus un vienu bieķa kannu ar medu apm. 12 pudu svarā un citas mantas. xs.

Manevru dienas.

Apkārtne vēl tērpusies tumsā, bet cietokšņa ielās jau skan pakavu klauzīeni, dard ratu troksnis. Ta ir zīme, ka šī diena ir citāda kā parējās. Šodien ejam uz manevriem, kurī tik sen gaidīti un par kuriem tik daudz runāts un priests. Noteiktā vietā salasās vienības, tam seko vērzi un kopošas lauku virtuves. Ierodas arī vidutāji ar baltām lentām ap rokām.

Drīz gājiens uzsāk kustību. Visu laiku stipri līst lietus, bet tas nevienu neiebaida.

Pa ceļam pretim nācēji ar intesi vēro karavīrus. Lauku zeltēnes pūlas saskatīt karavīru rindās kādu pazīstamu seju. Dažai tas laikam izdevies, jo redzams, ka seja uzplaukst smaidis.

Ejam cauru dienu. Drīz sasniegtā

formēt valsts iekārtā. Viņa izturēšanas bija bez īpašas piemēlības, arī seja nebija nekā patīkams. Ja Bonaparts neizliktos tik dzi- vi īpatnējs, tad viņa seju varētu pat saukt par negliu. Bet Bonapartu galv. kārtā glābā sieviešu spriedums. Minētais virsnieks par to paskaidrojis: „Es domāju sievietes sajūsmā viņa drūmais, nekustīgais ita- liskais skats. Viņas iedomājas, ka šajā skatā paslēptas lielas kaislības.“

Pēc šī raksturojuma, Stendals cenšas dot Napoleona traģēdijas izskaidrojumu: Tā bija ir viņa, ir Francijas nelaieme, ka viņa izglītība bija palikusi stipri nepilnīga. Iz- ņemot matemātiku, artilēriju, kara vēšanas

nakts mitne. Iedzīvotāji mūs saņem ļoti laipni. Tikai kāda māmiņa bailīgi prasa, vai atkal karš būsot. Tai atbild, ka viņas bažas nedibinātas, un tā apmierināta aiz- iet. Novietojas šābs, vienības un kūpo- šās virtuves, pie kurām sāk lasīties kara- vīri ar katliņiem. Tūlī pēc novietošanās enerģiski sāk strādāt sakarnieki; tiem jāno- dibina sakari ar vadību. Pulka štābā in- tensīvi raujas ar pavēļu rakstīšanu, pa re- tam iepīkstas telefons.

Uznāk nakts... Izeju ārā. Kaut kur tālumā Latgales laukos dzirdams kuļmaši- nas troksnis. Pēc brīža svilpiens un arī tā aplūst. Nekas vairs netraucē nakts mieru, tikai modrīgais sargs pie ložmetēja vēro priekšieni, un patruļnieki klusi ap- staigā novietojuma rajonu. V—ers.

maksu un Plutarchu, viņš citu nezi- nāja. Napoleons nepazina daudzas lielas pa- tiesības, kas bija atklātas jau simtiem ga- dus atpakaļ. Napoleona pārākums gan mek- lejams viņa spējās ar neticamu vieglumu atrast jaunas idejas, tas apvērēt ar asu prātu un pēc tam tās ar spēcīgu gribu iz- vest.

Kā karavadonis Napoleons prata ievē- stingru paklausību. Bet viņš nemācēja pavē- lēt kā ķeizars. Šo garīgās orientēšanās trūkumu Stendals pieraksta tam, ka Napo- leonam pilnīgi trūkusi audzināšana kā bēr- nībā, tā agrā jaunībā. Kā lai rīkojas ķeizars, kuram daudz kas jāizgudro no jauna, vai ar

Ārzemes.

Godna kritušos varopus.

Visā Polijā piektdien svinēta 150. ga- da diena kopš ģenerāļa Pulaska nāves, kurš kritis kaujā pie Savannas Savienoto Valstu neatkarības karā. Visas pilsētas bi- ja flagotas. Varšavā arkibiskaps noturēja svinīgu dievkalpojumu katedrālē valsts prezidenta, valdības un diplomātiskā korpasa locekļu klātbūtnē. Dievkalpojumam seko- ja karaspēka parāde, kurū maršala Pilsudska uzdevumā pieņēma kara ministra biedrs Konarševskis. Pēcpusdienā notika svinīga sapulce pilsētas valdes telpās. Ari tur bi- ja klāt valsts prezidents, valdība un diplo- matiskais korpus. Amerikāņu legācijas personāls bij ieradies in corpore. Pulaska piemiņas diena svinēta arī Savienotās Val- stīs. Lta.

Apšaudīšanās uz Lietuvas Polijas ro- bežām.

Lietuvas telegrafa aģentura ziņo, ka 9. oktobrī demarkācijas līnijas tuvumā, ne- tālu no Daugirdiškēm, poļu robežsargi ap- šaudījuši lietuvju robežsargus, raidot pa- visam 12 šāvienus. Neviens no lietuvju robežsargiem tomēr laimīga kārtā neesot cietis.

Trockis jau septembrī lūdzis uzņemt viņu atpakaļ partijā.

No Konstantinopoles ziņo, ka Trockis esot griezies pie krievu komunistiskās partijas ar lūgumu uzņemt to atpakaļ par- tija. Arī Rakovskis un 400 citi komunistu opozicionāri lūguši uzņemt tos atpakaļ par- tija. Savu lūgumu dēļ atpakaļņemšanas partijā Trockis motivējis ar to, ka Staļins savā politikā esot pāgrīzījis stāri uz kreiso pusi.

Par Trocka lūgumu, lai to uzņem at- pakal Krievijas komunistu partijā, „Berliner Tageblatt“ ziņo no informēta avota, ka Trockis kopā ar bijušo vēstnieku Rakovski esot nostādījis šo lūgumu no Konstantino- poles uz Maskavu jau septembra beigās. Trockis uzaicina savus piekritējus sekot viņa priekšzīmei, jo Staļina politika tagad saskaņā ar opozīcijas lozungiem esot nē- musi kreisu virzienu, kādēļ domstarpības gandrīz pilnīgi atkrīto. Japanākot tikai izsu- tīto un arestēto opozicionāru atsvabināšana. Atbildi Trockis līdz šim vēl nav saņēmis. Trocka piekritējus Vācijā viņa solis izsau- cīs šķēlšanos, jo daļa no tiem nepiekrīt tā- dai „kapitulācijai.“ Lta.

Vēl par franču-vācu līgumu.

Nedēļas žurnāls „La Lumière“ ziņo, ka esot sūtījis speciālu līdzstrādnieku uz Berlīni, lai ievāktu tuvākas ziņas par sarū- nām, kurās franču deputāts Pols Reino vedis ar vācu politiķiem. Atsaucoties uz kādu „labi informētu uzticības personu“, žurnāls apgalvo, ka Reino apspriedē ar vācu nacionalistisko deputātu Klenni (Klönne) „Adlon“ viesnīcā esot izteicis piekrišanu jautās franču-vācu armijas di- bināšanai, kurās sastāvā būtu 500.000 fran- ču un 300.000 vācu karavīru. Tajak viņš esot bijis ar mieru piekrist tam, ka Vācija atgūt poļu koridoru. Gadījumā, ja Polija atteiktos pievienoties franču-vācu blokam, Reino esot bijis gatavs pat „atstāt Poliju likteņa vara“. Reparāciju jautājumā Reino esot piedāvājis Francijas prasību samazinā- šanu par 40% un līcis saprast, ka gadījū- mā, ja Amerika tad atteiktos tādā pat mērā samazināt Francijas karaļaika parādus, ne- būšot izslēgts franču-vācu „saimnieciskis karš“ pret Savienotām Valstīm“. Lta.

grūtībām jānovēro paša piedzīvojumos, kamēr cits, sistematisku izglītību baudījušais, pateiktu: „Šī lieta jau sen vispār zināma!“

Tāpēc arī Napoleonu tik negaidīti pār- steigušas dažādas nelaiemes, ka viņš nav bijis pienācīgi izglītošs. To saka Stendals. (Bet vai arī stipri izglītotiem dažreiz nav gājis vēl bedīgāk lielu pārvērtību laikos?)

Napoleona ģenijs bijis tas, ka tam bijis lemts būt

lielam karavadonim.

Bet viņam nevajadzējis uzņemties amatu, kam tas nav bijis radīts, — kļāt franču ķeizaram. Tāpēc arī Napoleons kritis tad, kad diplomātija un politika sakusi ņemt pārsvaru pār dižgabalu valodu. Šis Stendala izteiciens jāsaprot tāni ziņā, ka Napoleons nesēja ar savu zobenu pār- cirst mezglu, ko bija sapinūši Anglijas, Krievijas, Austrijas un Prūsijas veiklie dī- plomāti. Kā pret jebkuru biografiju, tā var celt dažus iebildumus arī pret Stendala raksturojumu. Tomēr nav noliedzami, ka Stendalam izdevies atrast arī dažus intere- santus redzes punktus lielā korsikaņa ska- tījumā. Ef.

Raibais feļetons.

Zubkova neviens negrib.

Saaras apgabala valdības komisija noraidījusi Aleksandra Zubkova, Prūsijas princeses Viktorijas vīra, lūgumu atļaut viņam uzturēties Saaras apgabalā. Zubkova, kā laikraksti ziņoja, gribējis iestāties Saar- brikēnā kādā restorānā par dzērienu sagatavotāju.

Teodora Valdšmita atvaidšanās Izrāde Nacionālā teātrī.

Rīt T. Valdšmits atvadās no sava iemīļotā darba lauka — no teātra. Ap 35 gadu viņš kalpojis savai mūzai, bijis arvien viņai uzticīgs, nekad nav nogriezies no uzsāktā teātra mākslas ceļa, bet nodevies vienīgi tai ar visu savu sirdi, nemeklējot nekāda blakus darba arī tais laikos, kad aktiera stāvoklis bija stipri nenodrošināts.

Kā mākslinieks viņš bija īpatnēja personība. Gaļš, omulīgs tēls. Aša gaļa un valoda, viegls humors. Sākumā Valdšmits darbojies uz skatuves kā mīļotājs un dabas zēns, kā komiķis un arī kā operetes un dziesmu lugu dziedātājs. Vēlāk viņš uzstājās ar jaukiem panākumiem galvenā kārtā kā komisku humoristisku tipu veidotājs. Bezgalīgi liela ir to tēlu galērija, ko veidojis Valdšmits. Gandrīz divus gadus neesam varējuši skatīt Valdšmitu uz skatuves. Saslimusē kāja viņam liedza uzstāties bija spēsta lejaukties ķirurģija, un tagad mākslinieks vairs nevar pastāvīgi darboties savā mākslā. Atvaidšanās izrādē mākslinieks izvēlējies populāro komediju „Ministru prezidents“, kurā viņš arī pats uzstāties. Arī atvadoties viņš gribējis to darīt ar humoru. Novēlēsim māksliniekam pilnu namu patēlīgu skatītāju!

Nacionālā opera.

Šodien plkst. 13.00 tautas izrādē „Traviata“. Galvenās lomās: Z. Gothard-Bergkīnd, A. Spenners, V. Stotts, G. Neimants u. c. Diriģents Otto Karis. Plkst. 16.30 Ellas Ilbak plastiskās dejas. Plkst. 19.30 „Mefistofels“. Pirmdien Nikolaja Orlova pēdējais koncerts. Otrdien Jevgeņijs-Opeņins“. Trešdien „Hofmaņa stāsti“.

Nacionālais teātris.

Šodien plkst. 14 „Kad sievas spēkojas“. Vak. „Meža pīle“. Rīt Teodora Valdšmita atvaidšanās izrādē Nagi komedija „Ministru prezidents“. Otrdien „Kad sievas spēkojas“.

Dailes teātris.

Šodien pl. 14 tautas izrādē „Piebaldzēni-vēveriši“. Vak. „Spoku vilciens“. Piektdien, 18. okt. plkst. 19.30 vak. pirmo reizi Raiņa skatistā dzijas luga „Pūt, vējņi!“ jaunās oriģinālās dekorācijās un kostīmos. Intrese par šo jauno inscenējumu publiskā lēla un vairākas izrādes jau pārdotas skolām.

Skola un izglītība.

94 tautskolotājiem Triju zvaigžņu ordenis. Izglītības ministrija stāda priekšā Triju zvaigžņu ordeņa domei apbalvošanai ar ordeni 18. novembrī 94 tautskolotājus, kuri nokalpojuši ne mazāk kā 30 gadus. U.

Cepelins uz polu nelidos.

„Vossische Zeitung“ ziņo no Fridrichshafenas, ka Cepelina gaiskuģu būvētavas direkcija griezusēs pie gaiskuģa „Graf Zeppelin“ ekipaža ar jautājumu, kā tas skatās uz projektēto gaiskuģa lidojumu 1930. gadā uz Ziemeļpolu un vai tas ir ar mieru tāni piedalīties. Pēc ilgām apspriedēm ekipažs iesniedzis Cepelina gaiskuģu būvētavas direkcijai rakstisku atbildi, kurā teikts, ka viss gaiskuģa ekipažs aiz finansieliem un tehniskiem iemesliem lidojumā uz Ziemeļpolu nepiedalītosies. Ekipaža locekļi, sevišķi vecākie, esot attiecībā pret šo lidojumu ļoti pesimistiski noskaņoti.

Gaiskuģa vadītājs kapteinis Lēmans uz kādu pieprasījumu paskaidrojis, ka

tagad tiešam vairs nevarot rēķināties ar to, ka gaiskuģis varēs 1930. gadā pavasarī uzsākt lidojumu uz Ziemeļpolu, jo lielākā daļa gaiskuģa ekipaža ceļot pret šādu lidojumu iebildumus. Gaiskuģa ekipažs esot izteicis bažas, ka gaiskuģis polarlidojumā varētu iet bojā un ekipažs līdz ar to zaudētu darbu. Kamēr Vācijai esot tikai viens tāds gaiskuģis kā „Graf Zeppelin“, to varot izlietot tikai tiem uzdevumiem, kādi tam no paša sākuma bijuši paredzēti, un to polarlidojumu dēļ nekāda ziņa nedrīkst likt uz spēli. Tikai tad, kad būšot divi gaiskuģi, „Graf Zeppelin“ ekipažs būšot ar mieru piedalīties kādā polarekspedīcijā. Lta.

Katastrofa un nelaimes gadījumi ārzemēs.

Uz zviedru torpedkuģa „Nordenskjöld“ kāds vilnis, veļoties pāri klājam, ar tādu spēku triecis pret margām vairākus matrožus, ka divi no tiem nonāvēti un trīs ievainoti.

Noslīkuši 30 cilvēki.

Pie Delakrotas, Verakrucas štata piekrastē, vakar kādai laivai apgāzoties noslīkuši 30 cilvēki.

Viesuļvētras postījumi.

Piektdien ap pulksten 4 pēcpusdienā Staakenu, Vācijā, piemeklēja nikna viesuļvētra, nodarot pilsētiņa un tās apkārtnē lielus postījumus. Dažās pilsētiņās ielas visām mājām norauti jumti. Ari Neustaakena vairākām mājām nonesti jumti. Par cilvēku upuriem līdzšim vēl nekas nav zināms.

Smaga satiksmes katastrofa Berlīnē.

Berlīnē kāds ielu dzelzceļa vagonis uzdrāzās virsū kādam autobusam, pie kam autobusa vadītājs un divi pasažieri smagi ievainoti un nogādāti slimnīcā. Viens pasažiers dabūjis vieglākus ievainojumus.

Parizē sadegusi sirmgalve.

Lediņa Pedžet (Paget), bijuša angļu vēstnieka atraitne, 90 gadu vecumā kritusi par upuri traģiskam nelaimes gadījumam. Tai sēdot kamina priekšā aizdegās drēbes. Pirms sirmgalve paguva sasniegt zvanu un izsaukt palīgus, tā dabūja tik smagas deguma brūces, ka drīz pēc tam slimnīcā nomira. Lediņa Pedžet ir dzimusi grafiene fon Hohental, viņas vācētava brālis bija pazīstamais ģenerālis Šarnhorsts. Lta.

Saimnieciskā dzīve.

Jelgavas cukura fabrika

jau uzsākus cukura biešu pieņemšanu no lauksaimniekiem. To pārstrādāšanu fabrika uzsāks 15. okt.

Tr.

Latvijā ražos 1,5 milj. tonnas kūdras.

Latv. nacionāla spēku komiteja izpētījusi Ploča purvu, kurš ir tipisks sūnu purvs un dos 1,500,000 tonnas gaisa sausas kūdras. Kūdras pelnu saturs ap 3—5 proc. un sildspēja 3500 kolorijas. Plocis samērā jauns purvs, kurā augšējā kūdras kārtība maz sadalījusies un sākumā būs jāizstrādā lielāki kūdras tilpumi, nekā nākošos gadus. Tr.

Mūsu sviesta eksports turpina augt.

Septembrī valsts saldētava no pieņotāvam ievestas 34.092 mucīņas sviesta

(1.731.873 kgm.) jeb par 8.607 mucīņām vairāk kā pag. g. septembrī. Uz ārzemēm ievestas 32.216 mucīņas (1.636.572 kgm.) pret 25.226 mucīņām pag. g. septembrī. Jāatzīmē, ka septembra mēnesī apm. 8000 mucīņas nevarēja nosūtīt uz ārzemēm transporta līdzekļu trūkuma dēļ. Par ievesto sviestu septembrī iegūts apm. 6,9 miljoni latu. Š. g. pirmajos deviņos mēnešos uz ārzemēm ievestas 220.044 mucīņas sviesta (11.178.235 kgm), pret 215.426 mucīņām pag. g. tajā pat laikā. R.

Dažādas ziņas.

Oļšauska prāva.

Tiesas kullaros dzīvi pārrunā prelata Oļšauska otrā aizstāvja zvērināta advokata Leona (Leonas) runu. Pēdējais savā aiz-

Naudas kurss Rīgas biržā

Latos

	12. oktobri	11. oktobri		
	Pirc.	Pārd.	Pirc.	Pārd.
1 Amerikas dolars	5.17.9	5.18.9	5.17.9	5.18.9
1 Angļu mārciņa	25.20	25.25	25.20	25.25
100 Francijas franki	20.00	20.00	20.00	20.00
100 Beļģijas belgas	72.00	72.00	71.00	72.00
100 Šveices franki	99.00	100.00	99.00	100.00
100 Itālijas liras	27.00	27.00	27.00	27.00
100 Zviedru kronas	138.00	139.00	138.00	139.00
100 Norveģu kronas	138.15	138.85	138.15	138.85
100 Dāņu kronas	138.15	138.85	138.15	138.85
100 Austrijas šilipi	72.75	73.45	72.75	73.45
100 Čekoslovāk. kronas	15.33	15.48	15.33	15.48
100 Holandes guldeņi	207.85	208.90	207.85	208.90
100 Vācu markas	123.30	124.95	123.35	124.00
100 Somu markas	13.00	13.12	13.00	13.12
100 Estijas kronas	138.10	138.80	138.10	138.80
100 Poļu zloti	57.55	58.75	57.55	58.75
100 Lietuvas liti	51.10	51.80	51.10	51.8

stāvēšanas runā aizrādījis, ka pat tāda gadījumā, ja nostātos uz apsūdzības akta viedokļa, Oļšauska noziegumu vajadzētu kvalificēt citādi, nekā to dara prokuratura. Neesot šaubu, ka Ustjanauskene esot gājusi uz Vitauta kalnu, lai satiktos ar Oļšausku, bet neesot noskaidrots, kurš nolīcis šo satikšanos. Esot ļoti iespējams, ka Ustjanauskene pati nolīkusi prelatam satikšanos, lai ar jauniem draudiem izspiestu no tā atkal naudu. Šī satikšanās viegli varējusi izvērsties asā strīdā, pie kam neļaukt varējusi apvainot prelatu un izvest viņu no pacietības. Tādēļ esot ļoti iespējams, ka Oļšauskas nogallnājis Ustjanauskene lielā uzbudinājuma, nespēdams valdīt par savām jūtām, bet šādu noziegumu nevarot sodīt pēc 453. sodu likuma panta, bet pēc 458., kā noziegumu, kas pastrādāts stipra uzbudinājuma brīdī. Lta.

Trīskārtīgs slepkava un pašnāvnieks.

Jurburgas miestniņā, Lietuvā, kāds 24 gadus vecs mājiņašnieks nošāvis savu 55 gadus veco māti un 2 brāļus, pēc kam izdarījis pašnāvību.

Grāmatniecība.

Iznācis: Svāri № 42. Atb. red. E. Rīrdančis (Rīrdans), izd. s-ba „Svāri“.

Šim numuram iet līdz viduslapa.

Atbildīgā redaktora v. i. kapteinis Edvīns Mednis.

Izdevēja — Armijas spiestuve.

7. oktobri 1929. g. traģiskā nāvē miris

Atv. kapteinis

KĀRLIS JĀKOBSONS

Apbedīšana otrdien, 15. oktobrī, š. g. plkst. 15 no Sekcijas no-
daļas, L. Maskavas ielā 74, uz Garnizona kapiem.

Sērojošie piederīgie un draugi.

Jauktā vairāksolišanā

15. oktobrī 1929. g. plkst. 11 Artilērijas laboratorijā Liepājā, Kaņa ostā Laboratorijas ielā Nr. 1, pārdos laboratorijai nēvajadzīgas un nederīgas sekošas mantas: dzelzs, skārda, tērauda, misiņa, svina un cinka lūzumus — 11.727 kg.; cinka, svina, alumīnija un misiņa lūzumus — 435 kg., kā arī dažas citas nederīgas mantas pēc saraksta.

Pārdodamo mantu sarakstu un pārdošanas notelkumus uz pieprasījumu izsūtā. Drošības nauda uz izsolī Ls 20.— Pārdodamās mantas iepriekš var apskatīt Artilērijas laboratorijas saimniec. daļā darba dienās pl. 9—13; turpat arī sniedz tuvākas ziņas. L 3914

M. Grebzdēs

DEJAS kursi

L. Grēcīnēku ielā 24. Tālr. 21286.

Spec. tango un angļu valša kurss

sāks: svētd. 13. okt. pl. 1/26 v.

Kurss visās dejās

sāks: otd. 15. okt. pl. 9 v. Atsevišķas stundas grupās ikdienas katrā laikā.

Nacionālais Teātris

Svētdien, 13. okt. pl. 2 dienā

Kad sievas spēkojas Stud. un skoln. puscenas. plkst. 7.30 v.

Meža pīle Režisors: F. Komisarževskis

Otrdien, 15. oktobrī, pl. 7.30 v. **Kad sievas spēkojas** Stud. un skoln. puscenas.

Trešdien, 16. okt., pl. 7.30 v.

Meža pīle Režisors: F. Komisarževskis

Stud. un skoln. puscenas Kases tālr. 2-2-4-0-5.

Dailes teātris

Svētdien, 13. okt., pl. 2 dienā

tautas izrādē

Piebaldzēni - vēveriši

pl. 7.30 v.

Spoku vilciens

Pirmdien, 14. okt., pl. 7.30 v.

tautas izrādē

Vēdekļis

Otrdien, 15. okt., pl. 7.30 v.

Spoku vilciens

Trešdien, 16. okt. pl. 7.30 v.

Piebaldzēni - vēveriši

Ceturtd., 17. okt., pl. pus 8 v.

Vēdekļis

Piektdien, 18. okt., pl. 7.30 v.

pirmo reizi

Raiņa dzejiska tautas

luga

Pūt, vējņi!

Mebeles
bagātīgā izvēlē sevišķi polsterētas, kā viesu un kabinetu iekārtas, tā arī atsevišķus gabalus piedāvā
J. Prikuls, Rīgā,
Aspazijas bulv. Nr. 8, tālr. 3-3-3-8-2 Avotu ielā Nr. 2, tālr. 2-9-9-3-7.
Fabrika Rēveles ielā Nr. 59, tālr. 9-1-2-8-5.
Firma dibināta 1922. g.
APBALVOTA AR AUGSTĀKO ATZINĪBU — GRAND - PRIX

6 mēnešus pamatalgu
tam, kas apgādās virsdiensētā vakantu vietu armijas artilērijas vai tehniskā kara spēka daļā. 8 mēnešus pamatalgu maksāju par vietas ierādīšanu Rīgas garnizonā. Piedāv. lūdz nodot pers. vai rakst. Rīgā, Gaujas ielā Nr. 7, dz. 30. R. K.
Š. g. 25. oktobrī plkst. 10
Rīgas kaļa slimnīca
pārdos
jauktā izsolē
vienu armijai nederīgu zirgu. Zirgs apskatāms izsoles dienā pie slimnīcas stajiem.

9. Rēzeknes kājnieku pulkam,
pulka Staba pārvaldības daļā vajadzīgs ar labām atsauksmēm virsdiensētā
vecākais rakstvedis
kuš labi pārzin kanceļijas darbus un ir strādājis kara spēka daļā. Alga pēc XVII kat. uzturas nauda un ģimenes piemaksa.
Piet. pie pulka adjutanta rakstiski vai mutiski Rēzeknē.

Nacionālā opera.
Kases tālr. 22261
Svētd., 13. okt., plkst. 1 dienā
tautas izrādē
Traviata
Bijetes parkētā un I. balkonā Ls 1.—, II. balk. rind. 70 sant., II. balk. ložas, III. balkonā un stāvparterā 50 sant., galerijā 25 sant.
pl. 4.30 v.
ELLAS I LBAK
plastiskās dejas
Bijetes no Ls 0,40 — 3.50
Stud. un skoln. puscenas. plkst. 7.30 v.
Mefistofels
Bijetes no Ls 0,30—3.00; stud. un skoln. puscenas.
Pirmd., 14. okt. pl. 8 v. pēdējais
Nikolaja Orlova koncerts
Bijetes no Ls 1 — 7
Otrdien, 15. okt., pl. 7.30 v.
Jevgeņijs Oņegins
Bijetes no Ls 0,30 — 3.—
Student. un skoln. puscenas
Trešd., 16. okt., pl. 7.30 v.
Hofmaņa stāsti
Bijetes no Ls 0,30—3;
Stud. un skoln. puscenas

Laupīšanas, slepkavības, postīšanas... bermontiades istā seja.

Sevelina prāva nebija vienīgā, ko iztiesāja Bermonta korpasa kara tiesa.

No atrastajām aktīm redzams, ka iztiesātas vairākas lietas pret 32 personām; neizspriestas palikušas 6 lietas. No caurskatītām lietām 10 gādījumos piespriesti nāves sodi, nošaujot vai pakarot; katorga (no 4—10 g.) piespriesta 2 gādījumos, pārmācības nams 3 gādījumos, cietuma sods — 2 personām, arests — 5 lietās, attaisnotas 10 personas. Ar nāvi sodīti par nodevību un aģitēšanu kara spēkā: Grigorijs Piščenko, podporučiks Seljnginskis, Benjamiņš Veisbrots, kareivis Roždestvenskis, Mozus Goppenstants, Alejs Robatovs, Ivans Markunas-Ingūdis, Jelgavas pilsonis Andrejs Rudovskis; par pavēles neizpildīšanu — kareivis Moricius Isaks; par slepkavību — Michāls Semjonovs.

Bermonta armijas vadošās iestādēs ieviesušās noziedzīgas parašas, kā kāda launa epidēmija, drīzā laikā izplatījās visā armijā. Še vārda burtiskā nozīmē piepildījās krievu sakāmvārds: zivs pūst no galvas gala (riba vopāet s golovi). Kad franču ģen. Nieseļa komisija ieradās Latvijā, viņa pieprasīja ziņas par zaudējumiem un varas darbiem, ko padarījuši Bermonta un dzelzsdivīzijas karavīri. Ziņas ievāktas par laiku no 1919. g. 3. jūlija līdz tā paša gada 21. novembrim un tās, būdamas diezgan nepilnīgas, uzrādīja šādu ainu.

Jelgavā notikušas 11 slepkavības, 6 cilvēki ievainoti un 310 patvarīgi apcietināti. Privatpers. nām nodedzinātas 22 ēkas 1,440.400 r. kopvērtībā, kustamās mantas tur sadedzījis par 112.400 rbl. Pilsētā nodegušas 4 ēkas 640.800 rbl. vērtībā. Bez tam vēl nodedzināta ģimnazija 1 milj. rbl., reālskola — 300.000 r., un pils-

— 4.650.000 rbl. vērtībā. Še nav ierēķinātas liessmā par upuri kritusē bibliotēka un archīvs.

Jelgavā un citās pilsētās izlaupti 142 dzīvokļi, 155 veikali, 205 saimniecības un aplaupītas 126 personas. Atņemti 119 zirgi, 7 govys, liels vairums citu mantu, vērtslieku un skaidras naudas, kopvērtībā par 5.755.480 rbl.

206 gādījumos izdarītas nelikumīgas rekvizīcijas, atņemti 97 zirgi, 5 liellopi un daudz citu mantu, kopvērtībā par 808.602 rbl. Privatīem iedzīvotājiem izpostīta 171 ēka, nodarot zaudējumus par 2.051.920 rbl. Jelgavai izpostītas 7 ēkas par 543.510 rbl. Nelikumīgas klausas uzspiestas 15 gādījumos, sakarā ar ko nokalpotas 988 darbdienu par 28.995 rbl.

Augškurzemes 4 apriņķos nolaupti: 2786 zirgi, 1428 govys, 2674 cūkas, 1294 aitas un 8788 mājputni, labība, nauda un manta, kopā par 66.980.050 rbl. Sakopojot visus šie minētos skaitļus, dabūjam ievērojamu sumu — 84.307.157 rbl., rēķinot tā laikmeta valūtā.

Tāda bij Bermonta un viņa vadītā kara spēka darbības bilance 1919. g. rudenī, — tā Bermonta, kas savās proklamācijās solījās «sērdeniem palīdzēt un apspiestos aizstāvēt». Tas bij tas Bermonts, kas uzsaucumos aicināja latvju tautu sacelties pret Ulmaņa valdību un tautas padomi, kas patvarīgi uzmetās par tautas gribas noteicēju Bermonta vadītā Rietumarmijā būšot tā, kas latvju tautu sargāšot no lieliniekiem un gādāšot par tiesu, taisnību un labklājību.

Cik patiesības bij Bermonta solījumiem un kādi bij viņa darbi, to redzējam Bermonta vadītās armijas darbības aprakstā.

Aeroķīmiskie uzbrukumi nākotnē.

Kīmiskās mīnas, šautenes un rokas granātas, tāpat kā pasaules karā, galvenā kārtā tiks pielietotas tuvīnā, kālab arī nekādu izcilus lomu nespēlēs.

Pārejot tālāk uz pēdējo laikmeta izveidotiem kīmiskā uzbrukuma paņēmieniem, apstāsimies vispirms pie aviācijas. Par tās nozīmi kīmiskā karā valda vēl uzskatu dažādības, jo pasaules karš nav devis daudz piedzīvojumu, uz kuriem tad nu varētu bazēties viena jeb otra uzskata piekritēji. Pie aviācijas nozīmes novērtēšanas nākotnes kīmiskā uzbrukumā jāņem vērā, ka nākotnes karā aktīvā darbība neierobežosies tikai ar frontes joslu, jo sevišķi ar aviācijas tehnikas attīstību jēdzīgs par aizmuguri pa daļai atkritīs. Jau pagājušā kara beigās šī virzienā ir pietiekoši daudz norādījumi. Ka-

rojošās valstis ir ieinteresētas pēc iespējas ātrākī gūt uzvaru, kas pēc jaunākā laikā literatūrā vairākumā izteiktām domām ir panākams, sagraujot pretinieka rūpniecību un paralizējot valsts iekšējo organu darbību. Tālab nav tik no svara sakaut ienaidnieka armiju, bet vērst galvenā kārtā uzbrukumu pret ienaidnieka politiskiem un rūpniecības centriem, ceļu un dzelzceļu mezgliem. Šī virzienā aviācijai pieder izcilus loma.

Kādā veidā tad būs iespējams izdarīt aeroķīmisko uzbrukumu un kādas šim uzbrukuma veidam ir pozitīvas un negatīvas īpašības? Lai noskaidrotu šo jautājumu, tad pēdējā laikā tiek ārzemju armijās izdarīti mēģinājumi šī virzienā. Pirmā kārtā ir aeroķīmisko bumbu mešana un tad izsmidzināšana ar pulverizatoru palīdzību. Viena no svarīgākām aeroķīmiskā uzbrukuma pozitīvām īpašībām tiek uzskatīts lielais darbības rādiuss,

Jauni gaisa milži.

Visa tehnikas pasaule ar lielāko interesi gaida angļu milzu gaiskuģu „R 100” un „R 101” pirmos lidojumus, kuriem jāsakas vistuvākās dienās, jo apm. ar divu gadu ilgu nokavešanos gaiskuģu būve tomēr nobeigta. Ap abu gaiskuģu būvi pēdējā laikā ir sacelusies asa polemika ne tikai angļu, bet arī vācu presē. Sevišķi pēdējā gaiskuģu konstrukcija atrod ļoti daudz svarīgu trūkumu un pareģo pat katastrofas. Te nu jāatzīmē viens apstāklis: vāci ļoti nelabprāt redzētu konkurenci „Graf Ceppelin” triumfam. Ja angļiem savus gaiskuģus būs izdevies izbūvēt tādas, kā projektā paredzēts, tad „Graf Ceppelin” panākumi bez šaubām tiks pārspēti. To rāda jau pamatdatu salīdzinājums. Abi angļu gaiskuģi domāti 100 pasažieru pārvadāšanai no Anglijas uz Indiju vai Austrāliju. Ja pieskaitām vēl 40 vīru lielo apkalpi, tad iznāk (pēc projekta), ka gaiskuģi ar 140 personām kajītes vares lidot bez pārtraukuma un gāzes vai degvielu papildināšanas vairāk ka 10 dienas. Angļu gaiskuģu lielums — 5 milj. kub. pedas (apm. 135.000 kub. mtr.; „Graf Ceppelin” — 105.000 kub. mtr), garums — 216 mtr., augstums — 43 mtr.; motoru kopjauca — 4.200 zirgu spēku. Ļoti asu kritiku izsauca tas apstāklis, ka „R 101” apgādāts ar dizelmotoriem (Bermora firmas „Tornado”), kuru jauda it kā būšot nepietiekoša vajadzīgā ātruma sasniegšanai. Nevar noliegt, ka abu gaiskuģu būvētājiem ir bijis jāiet zināms kompromisa ceļš. Kaut gan abi gaiskuģi ir iekārtoti pasažieru pārvadāšanai, pēc savas pamatidejas tie tomēr ir tīri militāri domāti flotes izlūkošanas vajadzībām kara laikā un tikai iekārtoti (gan ļoti grezni un komfortābi) pasažieru pārvadāšanai miera laikā apstākļos. Pasažieru telpas iekārta ir devusi otro iemeslu kritikai — tā iznākusi apm. 5 tonnas smagāka, kā projektā paredzēts un līdz ar to, saprotams, samazinājies celtspeja no 75 uz 70 tonnām. Pats gaiskuģis sver apm. 150 tonnas. Gaiskuģa nosažieru telpu ērtība pārsēj visu, kas līdz šim lidaparatos pieredzēts. Bez zālioniem, gulāmtelpām, edamistabas u.t.t. iekārtots vēl pastaigāšanas balkons un smeķējama telpa. Uz līdzšinējiem gaiskuģiem smeķēšana bij noliegta, piedraudot pat ar izsviešanu no gaiskuģa. Pasažieru telpas varēja atrasties no baloniem izplūdušais ūdeņradis, kas sajaucoties ar gaisu dod ļoti eksplozīvu maisījumu, kamdēļ ar smeķēšanas mēģinājumi varēja izsaukt smagu katastrofu. Angļi jautājumu atrisinājuši tādejādi, ka smeķējama telpa izklāta ar asbestu. Abus jaunus gaiskuģus angļi ar

laiku cer pārvērst arī lidmašīnu *Lazex*. Šim nodomam divējādi nolūki. Komercialajos lidojumos gaiskuģi nesīs sev līdzīki vienu, lielākais divas lidmašīnas. Viņas izlietos pasta vai pasažieru izsēdināšanai un uzņemšanai, lai gaiskuģim nebūtu jāatēra laiks un balasts vai gāze priekš nolaišanas. Ja gaiskuģim esot garāka ceļojuma kāds pasažiers gribēs to atstāt, viņš ieņems vietu zem pasažieru gondolas piekabīnātā lidmašīnā, kas viņu novedīs uz tuvāko aerodromu, bet pati atgriezīsies pie gaiskuģa. Tādā pat kārtā notiks jaunu pasažieru uzņemšana. Ta ka gaiskuģa ātrums ir apm. 112 km., tad lidmašīnai ar atraku gaitu šo proceduru būs iespējams izpildīt. Kara laikā turpretim gaiskuģi nems līdz 6—7 iznīcinātājus, kā apsargus. Par lidojumu ilgumu paredzēts, ka jauno gaiskuģu lidojums no Londonas līdz Eģiptei ilgs 2½ dienas, Indiju — 5—6 dienas, Austrāliju — 10 dienas, Kapštadtei — 5½ un Kanadai — 3 dienas. Vacu prese ar ironiju atzīmē, ka angļi ķerušies pie milzīgu gaiskuģu būves, bez pietiekošas iepriekšējas prakses. Salīdzinot ar vāciem, angļu piedzīvojumi bez šaubām ir mazāki, bet tādi tomēr ir. Pasaules kara sākumā angļiem bij tikai 3 gaiskuģi, bet kara beigās šis skaits bij pieaudzis jau līdz 103. Lielākā daļa no tiem gan bij nelieli, no 2.000—10.000 kub. mtr. tilpuma un tika lietoti transporta pavadīšanai un jūras izlūkošanai. Bet arī šiem mazajiem gaiskuģiem nebija retums 100 st. ilgs lidojums. Nebūs lieki atzīmēt arī to apstākli, ka angļu gaiskuģis „R 34” bij pirmais, kas pārlidoja Atlantijas okeānu. Lidojumam gaiskuģis startēja 1919. g. 2. jūnijā ar 27 vīru lielu apkalpi un 3 pasažieriem un pēc 108 st. 2 min. ilga lidojuma nolaidās Mineolā, Sav. Valstīs. 10. jūnijā gaiskuģis startēja atpakaļlidojumam un pēc 75 st. ilga lidojuma, veicdams 5.500 km. garo ceļu, nolaidās Anglijā. Ta tad zināmi piedzīvojumi angļiem gaiskuģu būvē nav noliedzami. Ka kļūmes būvē iespējamas, to jau pierādīja arī „Graf Ceppelin” stabilizācijas plāksnes plūsums virs okeāna vienā lidoj. un 4 mot. apstāšanās (no pieciem) otra „R 100” un „R 101” patlaban ir lielākie gaiskuģi, kādi jebkad būvēti. Bet viņu triumfs šīnī ziņā nebūs ilgs. Tiem jau aug 3 spēcīgi konkurenti. Fridrichshafena jau likti pamati „L. C. 128” būvei („Graf Ceppelin” kartējais numurs ir „L. C. 127”), kurš būs 150.000 kub. mtr. liels, bet Sav. Valstīs „Gudjir-Cepelin” sabiedrība būvē amerikāņu flotei „ZRS-4” un „ZRS-5”. To lielums 184 tukst. kub. mtr., bet lidojuma tālums — 17.000 km. Ars.

kurš sniedzās 450—800 km., un tā tad dod iespēju apdraudēt ienaidnieka dziļus aizmugures rajonus. Šai īpašībai vēl pievienojās lidmašīnu ātrums un lielā celt-

spēja (1000—3000 klgr.), kas dod iespēju lielai kīmisko kaujas vielu masas pielietot ienaidnieka aizmugurē, saindējot plašus rajonus.

Kārlis Rabācs Mazmājiņas muzikanti.

(Turpinājums.)

— Pūrs, pūrs, — vecais teica — nu, būs pāra govys, kāds simts naudas. Kas tas ir? To es kā nieku nopelnu vienā pašā vasarā!

— Daudz jau nav, tomēr vairāk kā nekas, — Atis pretojās.

— Vai es tev ko liedzu? — Mana pelņa — tava pelņa, — vecais apvainojās.

— Tagad gan tu saki tā, bet kas man no dzirdēšanas vien tiek!

Tas Kīguru sanikvoja.

— Klausies, puika, — viņš sauca — es skatos mūsu kopīgā maize tev negaršo. Labi! Precies, precies... Bet tad zini — šķirti laudis! Tad vis nedomā kā tagad piesēsties pie pilna galda. Labi dēļ — bet tad par visu gādā pats.

— Šie vārdi Atim lika šo to pārdomāt. Vecajam bija arī taisnība: līdz šim pulsis par dieniško maizīti bēdas neturēja. Nopelnīja kaut ko — labi, negadījās darbs — arī labi; mitekli un pačest tēvs deva. Bet ja nu tagad apprecas, atšķiras savā maizē, un ja tad negadās darbs — ko tad? Cik tagad laudis jaunus zābakus taisnāja, pielāpīja vecos vai sapirkās no kareivjiem. Arī no muzikas pagaidām, kamēr karš aprimsies, nekādu ienākumu nevarēja cerēt: godības tagad bija retums. Varbūt tik daudz kā rekrūtu atvadības; bet kauns bija no nākošā tēviņas sarga kaut ko prasīt. — Tā, pie tādiem apstākļiem patiesi varēja pienākt reiz diena, kad sieva saka: vīrīn, mums nav ko ēst... Kāpēc skriet ar pieri tiši mūri? Prātīgāki nogaidīt — labākus laikus.

Trešo lāgu cieši un neatlaidīgi par precēšanos Atis sāka domāt pēc kara, kad viņam jau nāca pie trīsdesmit. Viņš sāka sajukt, ko noveco. No kara dienesta viens pēc otra atgriezās puīši un paņēma tās šmagākās meitas. No viņa tā kā atsala. Vispāri, ja ar nākamās sievas pūru gribēja jaunās ermonikas gādāt, tad ilgāki kavēties vairs nevarēja.

Padomā Atim tādas līgavas ar smagu pūru vēl nebija, bet neviens jau to nezīnāja. Un iekams izvēlēties dzīves biedri, varēja izdibināt, kā tagad būs ar vecāku svētību. Bez tam viņam bija arī savi slepeni blakus plāni un nodomi.

Cik stipram vajaga būt.

II aina.

Aizsargs. Tēvs.

Aizsargs. (Velk svārkus mugurā un jož siksnu ap vidū.) Labrit, tēvs. Ko gribi man vēl teikt, pirms dodos projām?

Tēvs. Man apnikusi tava projām iešana bez gala. Tā liekās, ka tev mūsu māja kļuvusi par slogu, un tu no viņas projām bēdz.

Aizsargs. Ir taču dažiem jāuzņemas grūtības un nastas, lai citi mūsu zemes labumus un mieru baudīt spētu.

Tēvs. Bet kādēļ taisni tevīm jābūt tam, kas labprātīgi uzņemas šo slogu? Cik ir no kaimiņiem, kas tāpat dara? Tie gandrīz visi mājās sēž un atpūtina rokas, kājas.

Aizsargs. Vai darbos viņi stiprāki un veicīgāki ir par mani?

Tēvs. Tu notrlec savu zirgu, noplēs apģērbus un apavus. Kas tev to samaksās? Simts gadus vari gaidīt.

Aizsargs. Vai katram labam darbam samaksu lai gaidām? Tas būtu necienīgi. Kauns mums pašiem.

Tēvs. Nē priekšzīmi no sava brāļa. Viņš neskrien tā kā tu, bet vai viņš nava ieredzēts un cienīts tāpat visās vietās?

Aizsargs. Tas taisnība. Bet ja nu visi rīkotos kā brālis mans un domātu tik savas lietas, savas gaitas, — vai neaziestu bojā mūsu brīvība un mūsu valsts?

Tēvs. Lai rūpējās par to, kas dzīvo tam un saņem algu. Tu esi brīvprātīgs un vari tādēļ iet vai neiet.

Aizsargs. Jo vairāk tādēļ manīm jācenšas, lai tikai godam neskaitītos sargu rindās. Jo vairāk jācenšas, lai savus uzdevumus veiktu.

Tēvs. Es būšu spiests no mantojuma tevi izslēgt, ja neklausīsi man.

Aizsargs. Ak, tēvs, vai vārdu vārdā neklausu es tevi katru dienu? Vai nestrādāju pārāki par citiem? Vai arī svētdienā tu gribi sādīt mani? Vai vari teikt, ka sliktu daru? Vai eju necelos?

Tēvs. To nesaku. Man tevis žēl, ka miera tevīm nav, ne atpūtas. Par tevi domājot, nav miera arī mums un mūžam.

— Ak, prātīn, prātīn. — Kīgurs erīgi dēlam atbildēja — ko tu, nabags, ar sievu darīsi? Apdomā, ko runā!

raizes māc, ka nenotiek kas ļauns.

Aizsargs. Kas tikai mierā mīt, to rūsa grauž. Kas gultā gul, tas arī mirst.

Tēvs. Tu sen jau pieaudzis un gadi nāk un iet. Vai esi padomājis, kā tu izveidosi savu dzīvi? Vai esi parūpējies savas nākamības labā?

Aizsargs. Ko līdz gan pūlētīs par personīgu labumu un patiesību manīm, ja nebūs valstij stipru pamatu, uz kuriem katram latvīm savu dzīvi stutēt?

Tēvs. Bet tomēr, tomēr... vai tu domā, ka viens tu spēji visu valsti konā saturēt?

Aizsargs. Ir arī daudzi citi. Tas valro spēkus.

Tēvs. Nu, tad lai iet un strādā citi. Tu kādu laiku atpūties. Neviens to neņem jaunā. Gadiem uzticīgi esi gājis. Pat mašīnai remonts ir vajadzīgs.

Aizsargs. Es pagaidām vēl jūtos vesels, spēcīgs miesā, garā. Tas būtu grēks, ja tišām izliktos un izvairītos es. Man sirdsapziņa pārņemtu un draugi novērstos no manis.

Tēvs. Tu esi stūrgalvis. Tas nav uz labu. Jēl apdomā reiz krietni. Es esmu vecs un dzīvē daudz ko redzējs, dzirdējs. Tu vari manīm ticēt.

Aizsargs. Man tomēr jāiet, tēvs. Nav vecie laiki vairs, kad kungs mūs dzina, nu pašiem jābūt apzinīgiem savās gaitās, jo pašiem esam savas zemes kungi.

Tēvs. Ne santima tu nedabūsi sev priekš ceļa, ja mani neklausīsi. Es gribu redzēt gan, cik ilgi tad tu skriesi? Ko darīsi bez naudas?

Aizsargs. Vai gribi liegt man to, ko savam kalpam dodī? Vai darbs mans kādreiz palicis ir nedarīts? Vai negodu es tev, kā aizsargs, esmu cēlis? Vai citu kaut ko sliktu izdarījis?

Tēvs. Es negribu ar tevi runāt vairs. Tu nebūsi mans dēls, ja ietiepībā paliksi līdz galam.

Aizsargs. Es tomēr iešu, tēt. Man jāiet. Vēlāk atzīsī pats arī. (Liek cepuri galvā.)

Skuju Fridis-Milbergs.

Nabags! — tas nu bija pārāk stipri teikts. Un Atis sadusmojās.

— Nabags? — viņš sēca. — Vai tā ma-

Frīdrichs Gulbis.

Nakti.

Kāds klauvē smagi, igli, garu nakti, Kāds kaisli aicina un sauc uz klieudz, Un liesmas svecei aprij melnu daksti, Un gurdie plāksti acis neaizmiedz.

Vai dziesma tā, kas klusi mīrsot sauc Vai mīlas balss, tik smeldzoša un sēra. Vai zeme pate, alkstoša bez mēra Tos iegūt atpakaļ, kas viņas mieru trauc.

Skriet — nav nekā un tomēr miera nav Un gribas traukties kur un mūžam meklēt, Kā skaidai uzliesmot šīs dzīves pekle Kur katrai dienai seja rūgtums jau.

Bet Nezināms kāds klusi sardzi tur Un visās jūrās izdzen maldu laivas, Ko tin kā buras baltiem spārnēm kajjas, Neviens krastā kas vairs nepiepur.

Tik sirds, kā putnis viņām līdzī skrien Vel pilna zemes, kāro dzīvot alku, Vel pilna cerību un mīļu vārdu šalku, Kā bišu sanoņas, kas plūdo dienu dien.

Kāds klauvē smagi, ilgu, garu nakti, Kāds kaisli aicina un sauc un klieudz, Un liesmas svecei aprij melnu daksti, Un gurdie plāksti acis neaizmiedz.

na vaina? Kādu kropli jūs mani pasaulē laidāt — tādām jādzīvo. Vai es neesmu cilvēks?

Kīgurs atskārtās, aplam izrunājis un nestrīdējās. Mēģināja pārliecināt dēlu ar labu.

— Pacieties, mazākais, kamēr Alise pie vīra iziet. Pats zini, kāda māte ir: grūti būs sadzīvot.

— Kamēr Alise pie vīra iziet, — Atis atmēdīja, — nu, tad gan sirms palikšu gaididams, nāvi gan tad drīzāki sagaidīšu. Un ja arī gaidītu, kas man par to maksās? Kāds man labums no tā!

— Kapā es nekā līdzī nepaņēmu, — vecais apvainojās, — viss, kas mums te ir — ermonikas — viss tas paliks tev.

— Ermonikas, ermonikas — trīsriindu ermonikas tagad nemaz nav tāds retums. Palūk, tepat Strautiņam lai ir, un vēl labāki skan, kā tavējās.

— Kas?! — Kīgurs, kā dzelzs pietrūkās un sārtnums iesītās viņa bārdainajā sejā. Te runa vairs negāja par dēla precēšanos, bet par muziku, par pirmā muzikanta vārdu un slavu.

Kā galvenā negatīvā īpašība tiek uzskatīts tas apstāklis, ka pēc pagājušā kara piedzīvojumiem bumbmetēja lidmašīnai tikai 50% gadījienos bija izdevība ienemt uguns pozīciju, t. i. izdevīgu stāvokli bumbu noņemšanai uz mērķi. Tagad, kā tas ir pierādījies pēdējos ārzemju armiju manevros, piem. gaisa uzbrukuma mēģinājums Londonai, šis % skaits jau stipri ir pieaudzis. Kā otrā negatīvā īpašība, ir atkarība no meteoroloģiskiem apstākļiem. Ne tikai ķīmisko vielu pielietošana, bet arī lidmašīnas darbība zināmā mērā atkarīga no meteoroloģiskiem apstākļiem. Kas attiecas uz ķīmisko vielu pielietošanas atkarību no meteoroloģiskiem apstākļiem, tad te krit galvenā kārtā vēja stiprums svarā, virzienam jau nav nozīmes, jo aerokīmiskais uzbrukums tiks izvests tālu no pašu karaspēka novietojuma. Sevišķi vēja stiprums krit svarā pie izsmidzināšanas ar pulverizatoru palīdzību. Lai gan aerokīmiskā uzbrukuma pielietos pastāvīgās ķīmiskās kaujas vielas, galvenā kārtā ierīti, tomēr izsmidzinājot šīs vielas no 600 mtr. augstuma, vēja ātrums pie zemes nedrīkst pārsniegt 1,5 mtr. sek., jo citādi viela gaisā izplūds, nenonākot nemaz līdz mērķim un tiks aiznesta proļam. Pie bumbu mešanas šis ātrums jau var sniegties līdz 3 mtr./sek., jo precīza trāpīšana tieši mērķi nav vajadzīga. Dot noteiktu aerokīmiskā uzbrukuma novērtējumu nav iespējams, jo nav kara piedzīvojumu par šī uzbrukuma panākumiem pilsētās un apdzīvotās vietās, bet viens ir skaidrs, ka ar šī uzbrukuma veidu nākotnes karā būs lielā mērā jārekinājas. Sevišķi būs jārekinājas tālab, ka apbruot visus iedzīvotājus ar pretķīmiskiem aizsargu līdzekļiem, sevišķi pretiperita apģērbiem, nebūs iespējams, un tālab ķīmisko vielu iedarbība šē būs sevišķi postoša. Aerokīmiskā uzbrukuma nozīme tā tad lielā mērā atkarāsies no tā, cik labi būs noorganizēta valstī pretķīmiskā aizsardzība. Tālab arī pēdējam jautājumam valsts dzīvē piegriežama izcilus nozīme.

E. Ozols.

Kādus ceļus iet armijas motorizācija?

II.

Tā jau 1928. g. daudzas Anglijas autodarbnīcās būvēja jauna tipa automašīnas. Kā tipisku angļu 6 riteņu transporta automobili varam minēt „Morris” automobili. Šīs mašīnas celtspejas ir 2 tonnas pie motora jaudas 35 HP. Pārvietošanas ātrums pa labiem ceļiem līdz 60 km. st. Automobilim trīs asis, no kurām abas pakāļas ir dzenošas; katra no tām apgādāta ar diferenciāli. Abas asis saistītas rāmim ar atspēru palīdzību, kuru centri atrodas šocheida savienojumā ar rāmi. Četri dzenošie riteņi var darboties pilnīgi neatkarīgi viens no otra, kā zem sāniskiem leņķiem, tā arī leņķiem braukšanas virzienā; tāda kārtā riteņi vienmēr stāv savienojumā ar ceļa virzienu, pie kam slodze uz tiem sadalās ļoti vienmērīgi. Katrs dzenošais riteņis apgādāts ar dubultriepām; gaisa riepas un solida amortizācija nodrošina šīm mašīnām vieglu, līdzenu gaitu. Arī pārējās angļu mašīnas būvētas pēc aprakstīta parauga, jo tas ir angļu kara ministrijas patentēts. Arī pārējās valstis, kur plaša auto rūpniecība, sakušas laist tirgu līdzīgas iekārtas mašīnas. Jāsaka, ka tomēr tas nav spējušas sacensties ar angļu tipa mašīnām; tomēr arī vācu, franču un čekoslovaku mašīnas pietiekoši labi atbilst auto transporta jautājumam: neatkarību no ceļiem. Visai interesantas mašīnas būvē čekoslovaku firma „Tatra”; sešriteņu automobili 1,5—3 ton. celtspeju ir bez rām-

Parizieši izklaidējas.

Svētdiena Parīzē.

Svētdiena visur saucas par atpūtas dienu, bet nav daudz to, kas nodotos tikai atpūtai. Piem., vesela amatnieku šķira — frizieri taisni svētdienā raušas vaigā sviedros, un gaužam nožēlojams būs tas kavalieris, kas nenoskūties svētdienā. Pirmdienā tas velti klauzīnās pie frizieru veikalu durvīm. Bet, lūk! Tur kāds frizieru veikals atvērts, bet atkal pārpratum — šini veikalā frizē tikai dāmas. Tiešām, dāmām Parīzē lielas privilēģijas, kaut arī ne visur. Piem., neesmu redzējis ne metro, ne tramvajā, ka kāds kungs savu vietu atdotu dāmām. Šini ziņā pie mums redz vairāk godbijības.

Tā kā svētdienā būs grūti nosaukt tikai par atpūtas dienu, tad sauksim to par izklaidēšanas dienu. Parizieši izklaidējas dažādi. Kam iespēja — izbrauc uz pilsētas tālāko apkārtni, pat uz apm. 60 km. attālo Fontainebleau, kur skaisti Sēnas krasti un veca karalū pils. Lielākā daļa izklaidējas pašā Parīzē un tās tuvākā apkārtnē. Kopš visas Francijas karalū pils, kauju piemiņu, mākslas un vēstures krātuves kļuvas par nacionāliem muzejiem (un tādu Francijā ir ap 400), tos ikdienas apmeklē milzums turistu. Svētdienā visur ieeja brīva, tādēļ šīs dienas izlieto paši parizieši. Tad Luvras muzeja plašās zāles nespēj vien uzņemt visus apmeklētājus. Daudz ziņkārīgo Invalidu namā, kurā vēsturiskās ieroču krātuves tiešām pamācošas. Invalidu doma zilganā puskrēslā arvienu svinīgums. Tur atdusas lielais ķeizars Napoleons I, ap kuru vijas Francijas kaujas slava. Kaut kur no logiem krit gaismā uz altari un tas atmirz valdzinoši. Invalidu doma altars ir tik skaists, ka arvienu redz māksliniekus, kas to glezno. Aiz altara rakstīts lielā ķeizara vēlējumus dusēt Senas krastos, savas iemīlotās franču tautas vidi. Tiešām, Napoleons arī tur atradis atdusas vietu. Tajā Helenas sala nevarēja paturēt Francijas slavas liecinieku.

Parizietis, kas svētdienā būs apmeklējis Invalidu namu un Luvras muzeju, to nebūs darījis izklaidēšanai dēļ vien. Luvras muzeja gleznu krātuves var skatīt mēnešiem un vēl nebūs visu redzējis. Invalidu nama kaujas slavas liecinieki arī miera laika dienās atgādinās paturēt vērā tos mērķus, kuru dēļ cinijušās vairākas paaudzes. Valsts būs stipra, ja nacija apzināsies sevi.

Tagad par Parīzes svētdienas izklaidēšanu. Neskatoties uz Parīzes lielisko satiksmi svētdienā, nav tik viegli nokļūt

uz Versaļu. Jau pilsētas centrā pildās tramvajs pēc tramvaja un nomaļnieki pietātnē veltīgi plātās rokām, taisidami nepacietīgus žestus. Tramvajs pārpildīts un vairs nepietur. Versaļas slavenie dārdzi tad pārpildīti un pa pils zālēm kļūst ziņkārīgie. Par mazu dzeramādu tiem parāda pat Marijas Antuanetes istabas. Parizieši uz Versaļu brauc katru mēneša otrā svētdienā. Tad atdzīvojas slavenās Versaļas strūklakas. Kāds prieks tad maziem pariziešiem! Ir jau ko paskatīties, sevišķi saulainā dienā, kad ūdeņi laistas varavīksnas krāsās. Pa Versaļas dārdziem lieliska pastaigāšanās. Nav tālu arī abas Trianonu pils. Vai vēl uzskaitīt citas pils — Santilji, Bagatelle, Compiègne, Malmaison, Vincennes un t. t.? Tās visas atvērtas Parīzes apmeklētājiem par 2 frankiem, bet svētdienās bez maksas.

Vīnes Praters kļuvis slavens ar savu lielo ratu un citām izpriecām. Arī Parīzē tādu vietu netrūkst. Vispazīstamākā vieta ir St. Claud augstumi pilsētas nomalē. Tur skrien karuseļi, darbojas celojoši cirki aktieri, šauj mērķi, notiek izlozes. bet kupla koka ēnā pāris muzikantu spēlē jaunus „šlagerus”, kuriem it kā vajadzētu pasauli iekarot. Vārbut šīs pašu mazo komponistu dziesmiņas tiešām iepatīkstes Parīzes vienkāršai tautai, kāda jau atskanēs restoranos, pēc tam to jau svilpos ielas zēns. Jaukie „šlageri” gan galvenā kārtā nāk no Folies Bergère reviju zāles priekšelpām, kur izrādes starpbrīžos skan modernā dziesbenda muzika. Pašreiz tur varen cīnās par jaunu gabalu «Adieu Paris» (Ar dievu Parīzē). Vai tas atnāks līdz mums?

Otra tautas izpriecu vieta ir Luna parks pie Buloņas meža. Tur svētdienās plūst tauta visu dienu, bet darbīnās tikai pievakarē. Maziem pilsoņiem liels prieks Luksemburgas dārza un Marsa laukuma diķos laist buru kuģus. Kā tad šē čalo!

Kad jau krēsla un migla klāj Senas krastus, no visām pusēm atgriežas svētdienas zaļumnieki. Ir jau rudens. Dienas karstas, bet naktis vēsas. Vakarā ugunotā pilsētā liela kustība. Kafēnīcās un restoranos kavējas apmeklētāji un dzer iecienīto aperitīvu (vīna un minerālūdeņu sajaukums). Parīzē iereibuši neredz. Svētdiena noslēdzas gluži mierīgi. Presē nenākas ziņot par kaušanas dzērumā, kā ple mums. Francijā visam zina mēru, sevišķi jau alkoholam.

Parīzē, septembrī.

K. Eliass.

Nacionāla vai profesionāla armija?

II.

Tālāk ģen. Debeney apskata modernās Fontainebleau armijas uzbūves pamatus. Pasaules karš deva divas jaunas problēmas, kuras jāatrisina armijas organizācijai. Pirmā problēma bij materiālās daļas pieaugšana. Karš deva nevien daudzus jaunus ieročus, bet arī palielināja ārkārtīgos apmēros esošo ieroču skaitu. Un, jādomā, ka nākamā karā ieroču daudzums nebūs mazāks. Tamdēļ zināmi soli jāspēr jau miera laikā. Protams, rūpniecības mobilizācija paredzēta visās valstīs, bet šī mobilizācija viena pati ne kā nedos, jo zināmajam daudzumam ieroču un citu kara mantu jāatrodas krājuma jau karām iesākoties. Tā tad visas valstis spiestas turēt jau miera laikā lielākus ieroču krājumus. Bet šie ieroči

jā; dzenošos riteņus darbina caur diviem diferenciāliem; riteņi neatkarīgi viens no otra un piekļaujas katram ceļa nelīdzināmam. Pēdējos gados sešriteņu automobiļi būvniecībā radusies tendence ierīkot visus sešus riteņus, kā dzenošos. Pagaidām tomēr rezultāti ir neapmierinoši: mašīnas iznāk smagākas un sarežģītākas. Bet nākotnes autotransporta jautājums jāatrisina ar dubultriepām, gaisa riepas un solida amortizācija nodrošina šīm mašīnām vieglu, līdzenu gaitu. Arī pārējās angļu mašīnas būvētas pēc aprakstīta parauga, jo tas ir angļu kara ministrijas patentēts. Arī pārējās valstis, kur plaša auto rūpniecība, sakušas laist tirgu līdzīgas iekārtas mašīnas. Jāsaka, ka tomēr tas nav spējušas sacensties ar angļu tipa mašīnām; tomēr arī vācu, franču un čekoslovaku mašīnas pietiekoši labi atbilst auto transporta jautājumam: neatkarību no ceļiem. Visai interesantas mašīnas būvē čekoslovaku firma „Tatra”; sešriteņu automobili 1,5—3 ton. celtspeju ir bez rām-

Kā sledzienu mīnētāji: armijas motorizācija iet divus ceļus. Autotransportam, kuram jābūt ātram un neatkarīgam no ceļa, jāgādā sešriteņu (trīsasu) automobiļi 2—3 ton. celtspeju; tie paši automobiļi noder arī artilērijas pārvietošanai. Specialais kaujas transports (kaujas mašīnas, smaga artilērija u. t. l.) var tikt apgādāts ar kapurķēžu mašīnām. Mīnētos virzienos līdz šim arī iet auto transporta izveidošanas.

A. Paulockis.

— Ko tad es? Es tikai saku, ko pasaulē runā. Strautņam vēl labāka taktis kā tev esot. Tādi jau cilvēki ir: arvienu viņiem vajaga kaut kā jauna. Jāsāk, vecais, domāt par četrināto armonikām, tad nu gan būtu ko izrunāties un daudzīnāt! — Atis iekarsis iesaucās, neapzinīgi kaldams karstu dzelzi.

— Hm, tu domā, — četrinādas. — vecais pārlika un tad vērsās jautādams: — Bet tad tev jāizmet no galvas tās durnās domas par precēšanos. Ar mieru?

— Ar mieru, — Atis apliecināja.

Visu nedēļu vecais Ķigurs staigāja domu pilns un visu nedēļu viņš bija aizmirsis savu mīļāko dziesmu, kura skanēja tā:

«Par mantu maz ko bēdāju,

«Gan būšu izticis:

«Kad Dieviņš veselību dos,

«Tad labum’ netrūks vis,

«Tad mūsu jautrās dziesminas

«Būs agru — vēlu dziedamas.

Sestdienas vakarā viņš aptaujājās:

— Diez', cik ar' četrinādas varētu maksāt?

— Saka, Ievīnš Rīgā par divdesmit tūkstošiem taisot, — Atis vienaldzīgi atbildēja. Viņš tomēr noskārta, ka jaunās armonikas jau tikpat kā rokā. Bet sieva? — Nu, tādas četrinādas nav mazāk vērtas par sievu.

Vēl vienu nedēļu Ķigurs domu pilns staigāja klusdēdams, un tad lēma: vecās, trīsindnīcas jāpamaina pret jaunām un cenas starpība jāpiemaksā skaidrā naudā.

Stāvoklis pie Verdenas, kā šacha uzdevums.

(Spiegu nostāsts.)

1917. g. ziemā skaista dāņu māksliniece apmetās ārkārtīgi greznā franču galvas pilsētas viesnīcā. Šī viesnīcas zāle vēlāk ieguva pasaules slavu. Jo te norisinājās vairākas starptautiskas konferences. Dāma neskaitījās pie raibā deļotāju jeb dziedātāju tauriņu puļā, kuru vārdi tiek saukti kādā aizdomīgā milas dēkā, jeb īpatnējās dejas veidā. Tā neizceļas arī caur kādu bagātnieku-mīļāko, ne caur modes untumu piepešo uzliesmojumu — tās visas lietas, ar ko var ietikt uz dažām dienām laikrakstu slējās. Un arī ne tādēļ, ka skatuve bij viņas pagātnē, lai gan «tā nāca no skatuves», viņai atvērās Parīzes izcilākā saloni. Viņai, šai svešai māksliniecei bij labākie ieteikšanas raksti. Tā nebija sevišķi bikla — bet bij līdz pirkstu galiņiem — dāma. Viņas labai slavaļ neiedrošinājās tuvoties ne mazākās aizdomas. Pie tam viņa nebūt nedzīvoja atturīgi. Viņa piedalījās visu sezonu Parīzes sabiedriskajā dzīvē. Bija visos sporta un dejas svētkos. Nēma daļību toreizējos modernos labdarības izrikojumos. Pat iestājās, kā pieklājās, aristokrātiskā biedrībā kopt karā ievainotos. Viņas maks bij katrā gadījumā atvērts labdarības mērķiem un viņa ziedoja visu sevi slimnieku kopšanai. Kā tas neitralai ārzemniecei pieklājās vācu un franču ievainotos apkopt vienādām palīdzīgām rokām. Tā bij pret visiem mī-

la, apdāvināja tos, un ne viens vien franču ievainotais kareivis bij iemīlējis viņa. Tas tā bij toreiz parasts. Bet kādu jauku vācu lidotāju, pārdošu jaunu Ikaru tā sevišķi iemīlēja. Tā lidmašīnas fatāls defekts lika tam nokrist izlikošanas lidojumā franču rokās. Viņš jau nebija vienīgais skaistās dānietes patients, un ne viens vien iemīlējis vēsturiska vārda nesējs apskauda asinīm pārplūdušos no kara lauka atvestos zemnieku puļšus. Arī tiem brīnišķā sievietē parādīja daudz vairāk uzmanības, nekā dažam labam elegantam salona vīram.

Kā likās, dāņu skaistule atradās draudzīgās attiecībās ar kādu arī ziemēlu neitralās valsts sūtniecības sekretaru. Tos vienoja kopēja kaislība: šachs. Viņi bezala cīnījās uz sešdesmit četriem šacha dēlīša laukiem. Tie pastāvīgi pirka visus laikrakstus ar šacha pielikumiem un priecājās par grūtiem šacha uzdevumiem. (Jāņem vērā, ka toreiz-vēl netrakoja krustām-šķērsām mīklu epidēmija). Reiz tomēr mākslinieces liesmu sārtmatainā galviņa velti centās atrisināt uzdevumu: «Baltās iet un pieteic pretiniekam piecos vilcienos matu». «Esmu patiesi ziņkārīga», izsauca beidzot dāma, «vai mūsu draugi Dānijā atminējuši šo uzdevumu». — «To mēs varam uzziņāt tūlīt», iesmējās vīrs: «Rīt brauks sūtniecības kurjers uz turieni. Došu viņam slēgtā aploksnē uzdevumu līdz un rītvarak tā jau būs 12. šacha klubā». Tā tas arī būtu noticis. Bet mazais sekretars pārāk dīžojas ar savu

prasa uzraudzību, viņiem vienmēr jābūt kārtībā. Sekas ir tas, ka liela daļa no armijas karavīriem, kuru uzdevums rūpēties par materiālo daļu, atrauti no apmācības. Lai tomēr viņu apmācība neciestu, loģiski būtu, ņemot vērā materiālo līdzekļu pieaugumu, palielināt dienesta laiku armijā.

Bet te nu tūlīn pacēlas jauna problēma: par dienesta laika saīsināšanu. Visas valstis, kas ņēmušas daļību karā, nesušas tādus upurus, ka pilnīgi taisnīgi un pareizi būtu nevls palielināt, bet samazināt dienesta laiku. Bet to var izdarīt tikai tad, ja armija ziedos visu laiku tikai apmācībai, jo tai nebūs blakus dienestu, kā noliktavu pārzināšanas, kārtības uzturēšana u. c. Tā tad dienesta laika saīsināšana neizbēgami saistīta ar jaunu daļu formēšanu, kuras sastādas, galvenā kārtā, no kadriem un kurās arī uzņemas visus šos blakus dienestus, lai armija miera laikā varētu nodoties savam galvenam uzdevumam — apmācībai. Šis princips arī ņēmts vērā jaunajā Francijas karakausības likumā, kas paredz dienesta laika saīsināšanu no 18 līdz 12 mēnešiem.

Bet modernā nacionālā armijā pacēlas arī jautājums par robežas segšanu konfliktā gadījumā, lai paralizētu negaidītu ienaidnieka uzbrukumu. Kā visdrošāko šī jautājuma atrisinājumu autors uzskata pierobežas rajona nocietināšanu ar fortifikācijas būvēm, pie kam šo būvju apmērus un apbruojumu noteic kā kredīti, kas ir kara ministrijas rīcībā, tā arī prasība, lai viņās būtu pietiekoši garnizoni. Šos garnizonus varētu turēt nelielus miera laikā un palielināt iesaucot atvaļinātos līdz turpmākam rīkojumam (zināmas kategorijas), tiklīdz rodas bruņota konflikta iespēja.

Kā profesionālās armijas priekšrocību daži skaita to, ka šāda armija dos iespēju ātri nobeigt karu, lietojot vismodernākos ieročus un dodot tādu pirmo sitienu, kas satrieks ne tikai ienaidnieka armiju, bet visas valsts morāli. Šim uzskatam ģen. Debeney neiekrīt, alžrādot, ka jaunu un ļoti spēcīgu ieroču lietošana nav saīsinājusi pasaules karu, jo jauniem ieročiem atrasti arī pretlīdzekļi. Tāpat tagad, lai cik labs nebūtu apbruojums, tomēr ar attiecīgu aizsardzību iespējams paralizēt tā iedarbību. Attiecībā uz ienaidnieka morāles sagraušānu kā piemēru varētu ņemt Beļģiju, kuras teritorija kara sākumā bij gandrīz pilnīgi vācu rokās, bet kuras armija un tauta tomēr cīnījās līdz pat kara beigām. Jāņem arī vērā, ka profesionālās armijas sastāvs ar katru kauju vājināsies, ka šini armijā arvien vairāk ieplūdis rezervisti un armijas kaujas spējas mazināsies. P. piem., 1918. g. sākumā vācu trieciēna divīzijas gan viegli pārrāva franču fronti, bet pāra mēnešus vēlāk franči savā uzbrukumā vairs nesastapa šo divīziju izlasītos karavīrus, bet gan vāji apmācītas daļas.

Ģen. Debeney beidz rakstu ar norādījumu, ka tagadējos karus izkaro nevis armijas, bet valsts visā sastāvā, jo karš tagad jau ir visas tautas un valsts dzīvības jautājums. Tamdēļ tagad karu iesākot jāmobilizē ne tikai armija, bet visa tauta un visa valsts rūpniecība un saimniecība. Tikai tā būs iespējams dabūt vajadzīgo enerģiju kara vēšanai. Paredzot profesionālo armiju, tautas enerģija tiek izmantota tikai pa daļai, jo grūtkāo uzdevumu uzņemas šī armija. Turpretim uzvaras pamats būs visu pilsoņu apziņa, ka viņi ir vienvērtīgi un ka viņiem visiem piekrit vienāda daļība valsts aizstāvēšanā.

Fontainebleau. J. Kalacis.

draudzeni un parādīja slavēno šacha uzdevumu visai sūtniecībai. Un stāstīja ikvienam par to. Visi lauzīja galvas uzdevuma atrisināšanā. Arī slepenais, labi samaksātais franču izlūku dienesta agents. Viņš arī atradās neitralās sūtniecības darbinieku starpā.

Franču kara ministrijā pētīja drukāto šacha uzdevumu, lai gan, kā likās, tur nekā nebija redzams. (Agents bij savā darba steigā nopircis vienu laikraksta eksemplāru un pielicis klāt savam ziņojumam. Viņš vēl nenojāuda lietas svarīgumu un turējās tikai pie norādījumiem un pienākumiem — paziņot visneievērojamākos sīkumus). Divainākais bij tas, ka ministrijā bija ienākuši uzdevuma divi eksemplāri! Vienu atrada gūstā sanemtā vācu lidona kabatā. Un pie tam agrāk, iekams uzdevums bij nodrukāts Parīzes laikrakstā. Atmaksājās franču izlūku virsniekiem atminēt šo uzdevumu...

Atminējums bij ļoti vienkāršs: īsta Kolumba ola. Vajadzēja tikai padomāt: bandenieki nozīmēja kājnieku divīzijas. Karalis smago artilēriju, (Dāma lauku haubiču bateriju. Zirgs, saprotami, kavaleriju, laidni lidotāju aerodromus un tornis aizmugurē — armijas štāba mītni. Sešdesmit četri šacha galdīņa laukumi bij dabīgs Verdenas sektora plāna atvietojumus. Pēc tā vācu lidonfs izveda savu reidu, iekams tas nokrita franču joslā.

—In.